

HÍRVILLÁM

A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Híradó Tanszék szakmai tudományos kiadványa

SIGNAL Badge

Professional journal of Signal Department
at the University of Public Service

2022

**Kutatások a
hadtudományban III**
tudományos szakmai
konferencia

**Konferencia kiadvány és
absztrakt gyűjtemény**

**Magyar
Hadtudományi
Társaság**

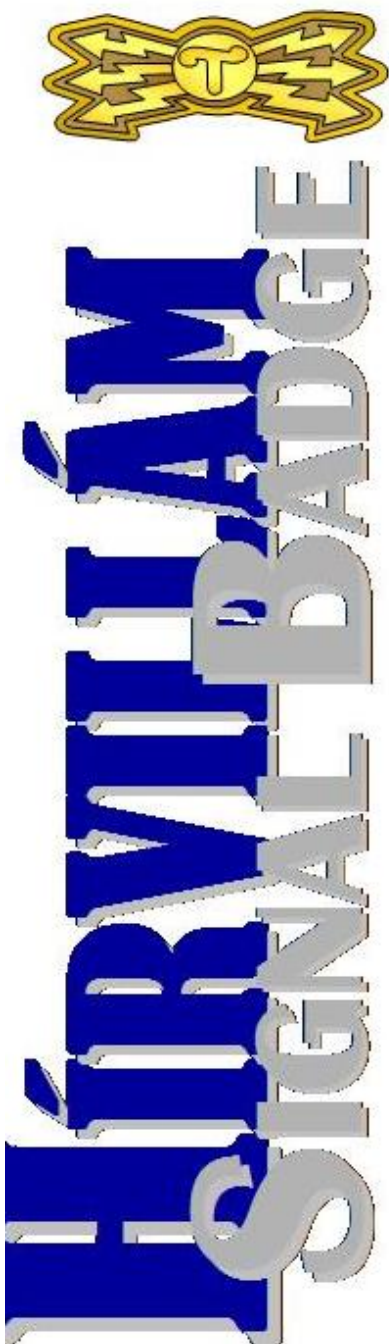
2022. október 30.

HÍRVILLÁM
a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Híradó Tanszék
tudományos időszaki kiadványa

SIGNAL BADGE
Professional Journal of the Signal Department
at the University of Public Service

Budapest, 2022

Felelős kiadó/Editor in Chief
Dr. Fekete Károly

*A konferencia szervezőbizottsága,
illetve a kiadvány
szerkesztőbizottsága/Editorial Board*

Elnök/Chairman of the Board
Dr. habil. Kerti András

Főszerkesztő/Co-ordinating Editor
Dr. Tóth András

Tagok/Members
Dr. Bányász Péter
Dr. habil. Farkas Tibor
Dr. László Gábor
Dr. Magyar Sándor
Orbók Ákos

HU ISSN 2061-9499

.....
NKE Híradó Tanszék
1101 Budapest, Hungária krt. 9-11.
1581 Budapest, Pf.: 15
+36 1 432 9000 (29-407 mellék)

Tartalomjegyzék

Köszöntő	9
A konferencia programja	11
Hankó Viktória: Ipari rendszerek kiberbiztonsága, különös tekintettel a SCADA rendszerekre	13
Botan Renáta: Cyberchondria és egészségszorongás	21
Csernátony Döme Máté: Kritikus infrastruktúrák elleni kibertámadások az orosz-ukrán konfliktusban	30
Henez Botond: Fél év háború: az orosz-ukrán konfliktus (főbb) eseményei februártól augusztusig	38
Baranyi Eszter: Az Iszlám Állam és az al-Kaida viszonya Maliban	48
Katona Dániel: Tajvan történelmének áttekintése 1945-ig - A hanyattatott sziget története	57
Bálint Áron: Európai védelmi együttműködések és közös fejlesztések	64
Gyöngyösi Boglárka: Az ukrajnai háború hibrid értelmezése- a háborús propaganda megjelenése	74
Prilenszky András László: Világúr-politika Magyarországon	82
Baji Raik Martin: Az augmentált valóság technológiájának alkalmazása a modern harctéren	91
Schiller Gábor: A harkovi és limani offenzíva	100

Kutatások a hadtudományban III.
2022

Lakatos Gergely Márk: A „sötét kontinens” sötét üzelmei	106
Szabó Bence: Lengyelország mai felfegyverkezése az orosz-ukrán háború hatására	118
Molnár Anna: A műveleti szerepvállalás kezdete – A NATO Nyugat-balkáni tevékenységének áttekintése	127
Burzán Anna: Liddell Hart vélekedései az ókori Hellász katonai stratégiájáról	134
Válóczi Gyula Péter: Carl Schmitt Partizánelmélete	141
Dub Máté: A hálózattudomány és az álhírek terjedésének kapcsolata konfliktusokban	147
Szerzőink figyelmébe	159

Köszöntő

Tisztelettel köszöntjük Önt, Kedves Kolléga, Tisztelt Olvasó!

2022. október 30-án a Puskás Tivadar Műszaki Szakkollégium, a Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület Információbiztonsági Szakosztálya, valamint a Magyar Hadtudományi Társaság Kápolnai Pauer Ifjúsági Klubja által megrendezésre került a *Kutatások a hadtudományban III.* című szakmai tudományos konferencia. A konferencia alapvető célja egy tudományos szakmai fórum biztosítása a kutatási eredmények bemutatása, ismeretterjesztés, továbbá kapcsolatépítés céljából a téma iránt érdeklődők, a hadtudomány területén kutatást folytatók számára. A konferencián összesen 26 doktorandusz, mester- és alapszakos hallgató mutatta be kutatási eredményeit, melyek közül jelen kiadványban a szerzők hozzájárulásával **33** került megjelentetésre.

Jelen kiadványban a szerkesztőbizottság az egyes előadásokhoz készített absztraktokat és előadásokat gyűjtötte össze, amelyeket nagyon nagy örömmel bocsájt rendelkezésre a Kedves Olvasóknak.

Budapest, 2022. október 30.

Dr. habil. Kerti András
a Szerkesztőbizottság
elnöke

Kutatások a hadtudományban III. 2022

A konferencia programja

Kutatások a hadtudományban III. konferencia		
2022. október 30. MS Teams		
Időpont	Előadó neve	Előadás Címe
09:00-09:10	Konferencia megnyitója: Dr. Tóth András, Prilenszky András	
I./A szekció: Szekcióvezető: Dr. Tóth András, Hankó Viktória		
09:10-09:25	Nimsz Vivien	Az ellátási láncok információbiztonsággal összefüggő kihívásai
09:25-09:40	Hankó Viktória	Ipari rendszerek kiberbiztonsága, különös tekintettel a SCADA rendszerekre
09:40-09:55	Magas Bianka	A mesterséges intelligencia kockázatai
09:55-10:10	Botan Renáta	Cyberchondria és egészségszorongás
10:10-10:25	Csernátorny Döme	Kritikus infrastruktúrák elleni kibertámadások az orosz-ukrán konfliktusban
10:25-10:40	Diskusszió	
I./B szekció: Szekcióvezető: Dr. Farkas Tibor, Prilenszky András		
09:10-09:25	Henez Botond	Fél év háború: Az orosz-ukrán konfliktus (főbb) eseményei februártól augusztusig
09:25-09:40	Baranyi Eszter	Az Iszlám Állam és az al-Kaida viszonya Maliban
09:40-09:55	Katona Dániel	Tajvan történelmének áttekintése 1945-ig - A hányatott sziget története
09:55-10:10	Bálint Áron	Európai védelmi együttműködések és közös fejlesztések
10:10-10:25	Gyöngyösi Boglárka	Az ukrajnai háború hibrid értelmezése - a háborús propaganda megjelenése
10:25-10:40	Prilenszky András	Világűr-politika Magyarországon
10:40-10:55	Diskusszió	
10:55-12:00	Szünet	

Kutatások a hadtudományban III. 2022

II./A szekció: Szekcióvezető: Orbók Ákos, Schiller Gábor		
12:00-12:15	Lapu Balázs	Ausztrália VS Emuk, avagy az Emuháború
12:15-12:30	Kormos Levente	A bioterrorizmus jelentősége és esetei
12:30-12:45	Kugler Péter	Peacekeeping operations and challenges
12:45-13:00	Baji Raik Martin	Az augmentált valóság technológiájának alkalmazása a modern harctéren
13:00-13:15	Havrán Róbert	Chengdu J-20 5. generációs vadászgép
13:15-13:30	Kőszegi Kristóf	F/A-18 Super Hornet - A U.S. Navy ökle
13:30-13:45	Schiller Gábor	A harkovi és a limani offenzíva
13:45-14:00	Diskusszió	
II./B szekció: Szekcióvezető: Dr. Bányász Péter, Pulai Bence		
12:00-12:15	Lakatos Gergely	A "Sötét Kontinens" sötét üzelmei - A tigréi háborúban elkövetett háborús bűncselekményekről röviden
12:15-12:30	Szabó Bence	Lengyelország mai felfegyverkezése az orosz-ukrán háború hatására
12:30-12:45	Molnár Anna	A műveleti szerepvállalás kezdete – A NATO Nyugat-balkáni tevékenységének áttekintése
12:45-13:00	Burzán Anna	Liddell Hart vélekedései az ókori Hellász katonai stratégiájáról
13:00-13:15	Válóczy Gyula Péter	Carl Schmitt Partizánelmélete
13:15-13:30	Székely Loránd	A vezetéselmélet fejlődése-Milyen napjainkban egy jó vezető?
13:30-13:45	Dub Máté	A hálózattudomány és az álhírek terjedésének kapcsolata konfliktusokban
13:45-14:00	Diskusszió	
14:00-14:10	Konferencia zárása: Dr. Tóth András	

Hankó Viktória: Ipari rendszerek kiberbiztonsága, különös tekintettel a SCADA rendszerekre

Absztrakt

Jelen korunk egyik kiemelkedő problémájaként tartják számon a kibertámadások számosságának növekvő tendenciáját. Ez alól az ipari létesítmények, mint a kritikus infrastruktúra, avagy létfontosságú rendszerelemek tényezői sem kivételek. Az ipari rendszereket – közöttük is a SCADA rendszereket – kiemelt célpontnak tekinthetjük a kibertámadások tekintetében. A kutatás ezen rendszerekre helyezi a hangsúlyt, először feltáró jelleggel: a rendszerek általános bemutatása, működésük alappilléreinek felvázolása, valamint az ezekhez kapcsolódó szabványok, szabályozások, jó gyakorlatok és irányelvek szemléltetése. Ezt követően a kibertámadások mind általános, mind pedig SCADA rendszer specifikus esetei kerülnek a középpontba több szempont figyelembevételével – mint például a támadás metódusa. Emellett számos kockázatelemzési módszer megjelenik, amelyeket a kutatás tárgyát képező rendszerek esetében alkalmazhatnak a szakemberek. Végül pedig a nyílt forrású információgyűjtés, azaz az OSINT kerül a középpontba, amely egy esettanulmányon keresztül felvázolt szimulációt készít elő, majd az ehhez kapcsolódó kockázatelemzés elvégzését teszi lehetővé.

A kutatás kiemelt kérdései között szerepel, hogy mely kibertámadások a legjellemzőbbek, illetve, hogy az OSINT segítségével milyen információk birtokába juthatunk egy-egy

rendszerelem tekintetében, és ezeket hogyan használhatják ki a támadók.

Kulcsszavak: SCADA, kiberbiztonság, OSINT, kritikus infrastruktúra

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDOVIKA

PUSKÁS
TIVADÁR

Új Nemzeti
Kiválóság Program

ÁLLAMTUDOMÁNYI ÉS
NEMZETKÖZI
TANULMÁNYOK KAR

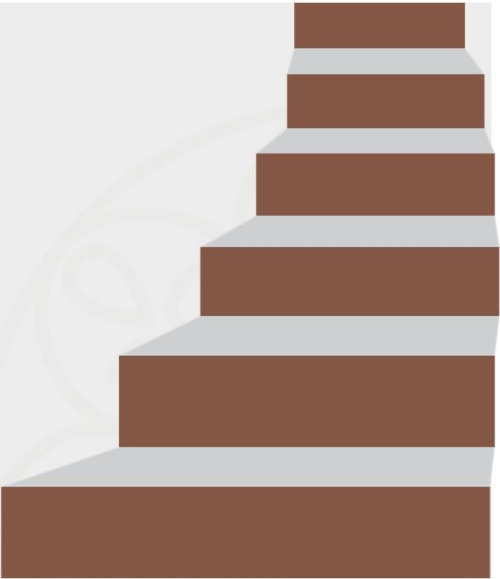
**Ipari rendszerek kiberbiztonsága,
különös tekintettel a SCADA
rendszerekre**

Hankó Viktória

Kutatások a hadtudományban III.
2022.10.30.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium ÚNKP-22-2-I-NKE-36 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának szakmai támogatásával készült.

Előadás felépítése

1. Téma aktualitása
  2. Tudományos probléma
  3. Kutatási célkitűzések
  4. Kutatási módszer
  5. Eredmények
  6. Összegzés és kitekintés
-

1. Téma aktualitása

SCADA

Automatizáció

Események

2. Tudományos probléma

Kibertámadások

Nyílt forrás

3. Kutatási célkitűzések

4. Kutatási módszer

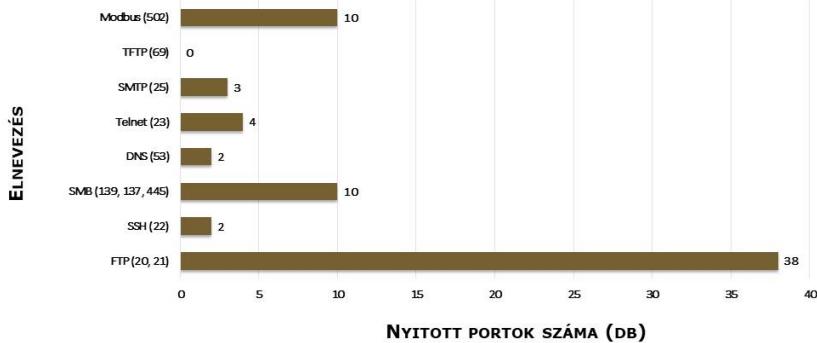

5. Eredmények I.

Elnevezés	Év	Támadás formája	Érintett szektor(ok)
Shamoon	2012	malware	Energia (villamosenergia és földgáz)
New York Dam	2013	rendszer feltörése	Víz (árvízi védművek, gátak)
German Steel Mill	2014	rendszer feltörése	Energia (földgázipar)
Ukrajna villamosenergia hálózata	2015	malware	Energia (villamosenergia)
„Kemuri”	2016	rendszer feltörése	Víz (ivóvíz-szolgáltatás)
Ukrajna villamosenergia hálózata II.	2016	malware	Energia (villamosenergia)
SamSam	2018	ransomware	Infokommunikációs technológiák (kormányzati elektronikus információs rendszerek)

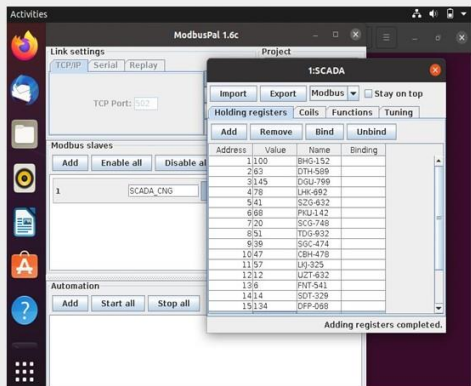
Forrás: saját szerkesztés

5. Eredmények II.

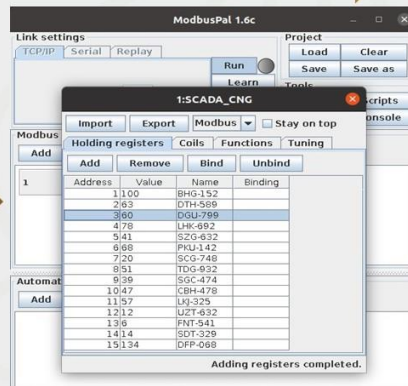

Forrás: saját szerkesztés

5. Eredmények III.

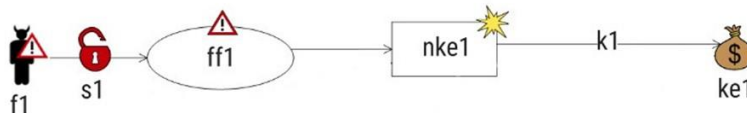

Forrás: saját képernyőmentés

Forrás: saját képernyőmentés

5. Eredmények III.

Ahol

- f1 – fenyegetés (szándékos emberi);
- s1 – sebezhetőség;
- ff1 – fenyegetés forgatókönyve;
- nke1 – nem kívánt esemény;
- k1 – következmény;
- ke1 – közvetlen eszköz.

6. Összegzés és kitekintés

Fejezetek
összegzése

További
kutatási irány

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

uni-nke.hu

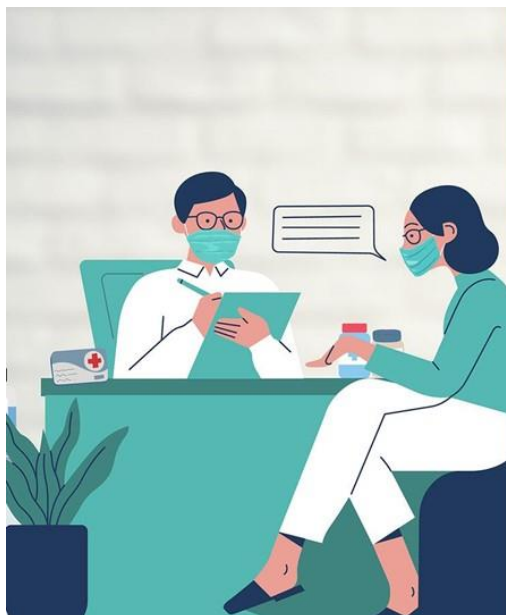
Botan Renáta: Cyberchondria és egészségsszorongás

Absztrakt

Napjainkban az internet jelentős szerepet tölt be az egészséggel kapcsolatos információgyűjtés folyamatában. Ezen információk nagyrésze olykor segíthet azokon, akik nem egészségügyi szakemberek, azonban gyakran aggodalmuk ahelyett, hogy csökkenne, csak felerősödik, mely egészségsszorongás kialakulásához, valamint további problémákhoz vezethet. Ezt az újszerű jelenséget cyberchondriának nevezzük, melynek kialakulása elsősorban az internet elterjedésének köszönhető. Előadásomban áttekintésre kerülnek a releváns fogalmak, köztük a cyberchondria fogalma is, mely nem más, mint szorongás, amit az egészséggel kapcsolatos online keresés eskalációja okoz. Kitérek az elterjedésére, aktualitásokra, valamint bemutatom a különböző tanulmányok által leggyakrabban említett cyberchondria tüneteket. Ezután ismertetem a tünet és az algoritmus kapcsolatát, amely a szorongás létrejöttéért lehet felelős, hiszen a keresési eredményeket kidobó algoritmusok sokszor helyezik a keresési lista elejére a legsúlyosabb betegségeket, melyekre az emberek hajlamosabbak kattintani. Nem melleleg jelentős kiberbiztonsági kockázata is lehet az egészséggel kapcsolatos szorongásnak, például 2014-ben az ebolajárvány idején tapasztalt pánik közepette online csalók vírus letöltésére vettek rá sikeresen megannyi embert. Elkerülése érdekében fontos a tudatosítás azért, hogy az emberek megbízható, szakszerű orvosi információkkal ellátott weboldalakat

keressenek fel tájékozódás céljából és kerüljék a pánikkeltő felhívásokat.

Kulcsszavak: cyberchondria, egészségszorongás, kiberbiztonság, algoritmus

A Cyberchondria és egészségssorongás

Készítette: Botan Renáta
Kiberbiztonsági Msc II. évfolyam
Kutatások a hadtudományban III. konferencia
2022. október .30.

Előadás felépítése

1. Bevezetés
2. Téma aktualitásai
3. Eredete és definíciók
4. Cyberchondria tünetei
5. Tünet + algoritmus = szorongás
6. Kiberbiztonsági kockázatai
7. Összegzés

[1]

A képzelet → evolúciós cél

- Lehetséges veszélyek feltérképezése, azok elkerülése
- Legrosszabb forgatókönyv átfuttatása
- ↓
- Felülkerekedés a félelmen és szorongáson
- ↓
- Józan és megfontolt döntéshozatal

Interneten orvosi információk keresése → aggodalmunk felerősödik → betegbé tehet

[2]

- Amatőr orvosi „szakvélemény”
- ↓
- Akadályozhatja a helyes diagnózis felállítását
- Pew Internet and American Life Project
- USA felmérés: évente 20 mrd dollár → fölösleges orvosi vizitek
- ↓
- Cyberhatás?

Eredete és definíciók

Eredete:

- 2001: BBC híradója használta
- 2003: Neurology, Neurosurgery and Psychiatry folyóirat egyik cikke mutatta be
- 2008: Ryen White és Eric Horvitz → úttörő tanulmány

Fogalmak:

- Kapcsolat a hypochondriával
- Cyberchondria: **szorongás**, amit az egészséggel kapcsolatos online keresés **eszkálációja** okoz
  - Szorongás
  - Eszkáláció (példa)

Tünet + algoritmus = szorongás

fej nyak

Összes Képek Videók Hírek Térképek Beállítások

Hollandia Biztonságos keresés: mérsékelt Bármikor

<https://www.webbeteg.hu/cikkek/daganat/583/a-fej-es-a-nyak-daganatai-okok-es-tunetek>
A fej-nyaki daganat - okok és tünetek - WEBBeteg
A **fej-nyak** területének daganatai sokszor jól láthatóak, vagy érezhetőek, maga a beteg is felismerheti őket. A **fej-nyak** daganatai a légutak és a tápcsatorna kezdeti szakaszait érintve légzési és táplálkozási nehézségekhez vezethetnek, fokozatosan kialakuló nehézlégzéshez és nyelési fájdalomhoz vagy félrenyeléshez.

https://www.hazipatika.com/napi_egeszség/daganatok/cikkek/fej-nyaki_daganatok_ezek...
Fej-nyaki daganatok: ezek a tünetek jeleznek bajt | Házipatika
2022. aug. 10. **Fej-nyaki daganatok: ezek a tünetek jeleznek bajt.** Hetekig tartó torokfájás, tartós gombócérzés, nyakon megjelenő duzzanatok - csak néhány tünet, amelyek **fej-nyaki** daganatra utalhatnak Tamás László professzor, a Semmelweis Egyetem Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikájának Igazgatója szerint.

<https://daganatok.hu/fej-nyaki-daganatok>
Fej-nyaki daganatok | Daganatok.hu
A **fej** és a **nyak** szerveit nagyon sokféle szövettípus alkotja, amelyek mindegyikéből kiindulhatnak rosszindulatú daganatok. A **fej-nyaki** daganatok legnagyobb része úgynevezett laphámrák, amely főleg a nyirokrendszer útján képez áttéteket a környezetében lévő nyirokcsomókban. A **fej-nyaki** tumorok legnagyobb csoportját a szájüregi daganatok képezik.

Tünet
+
algoritmus
= szorongás

Kiberbiztonsági kockázatai

Ebola Hack: Trojan Malware Attached To Fake World Health Organization Emails

„Ebolatúlélési útmutató”

„A mostani ebolajárvány ROSSZABB mint amit elárultak róla”

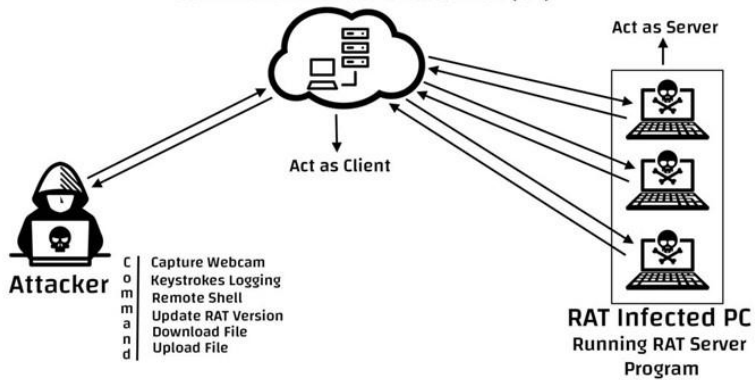
[4]

[5]

Command and Control Server (C2)

[6]

Összegzés

- Pontatlan információk
- Kiszélesedett probléma
- Káros hatás → fokozza a szorongást
- Megoldás
  - Megbízható forrásokból tájékozódni
    - Szakszerűtlen weboldalak
    - Kártékony kódokat tartalmazó emailek
  - Szakember felkeresése

Felhasznált képek

- [1] <https://www.dreamstime.com/cartoon-cavemen-hunting-saber-tooth-vector-clip-art-illustration-simple-gradients-some-elements-separate-layers-cartoon-image111522797>
- [2] <https://www.hypnoticworld.com/hypnosis-scripts/habits-disorders/cyberchondria>
- [3] <https://www.theodysseyonline.com/cyberchondria-internet-making-hypochondriacs>
- [4] <https://newvistashealthcare.com/who-traditional-medicine-strategy-2014-2023/>
- [5] <https://sensorsforum.com/ebola-themed-scam-delivers-trojan/>
- [6] <https://hackersterminal.com/what-is-remote-access-trojan/>
- [7] <https://www.eduspire.org/technology-blog-for-teachers/internet-safety-in-10-easy-steps/>

Dr. Mary Aiken: Cybercsapda (Hogyan változtatja meg az online tér az emberi viselkedést?), 2020.

Ryen W. White, Eric Horvitz: Cyberchondria: Studies of the Escalation of Medical Concerns in Web Search, 2020. <http://ryenwhite.com/papers/WhiteTOIS2009.pdf>

Bold Business: Internet Fueled Feeds of Anxiety-related Condition Cyberchondria, 2017. <https://www.boldbusiness.com/health/anxiety-related-condition-cyberchondria/>

Susan Krauss Whitbourne Ph.D.: 5 Ways to Tell if You Have Cyberchondria, 2016. <https://www.psychologytoday.com/us/blog/fulfillment-any-age/201609/5-ways-tell-if-you-have-cyberchondria>

Steven Rowe: What Is Cyberchondria?, 2021.

<https://psychcentral.com/anxiety/cyberchondria#causes>

Jeff Stone: Ebola Hack: Trojan Malware Attached To Fake World Health Organization Emails, 2014. <https://www.ibtimes.com/ebola-hack-trojan-malware-attached-fake-world-health-organization-emails-1709769>

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

Csernátóny Dóme Máté: Kritikus infrastruktúrák elleni kibertámadások az orosz-ukrán konfliktusban

Absztrakt

Már hónapok óta zajlik az orosz-ukrán háború, ami az elmúlt évtizedek legnagyobb hatású fegyveres konfliktusa. Ennek a háborúnak rengeteg kihatása van a mindennapi életünkre, gazdaságunkra, társadalmunkra és a világ politikai átrendeződésére. Természetesen, mint a legtöbb totális háborút, ezt is több évnyi feszültség és kisebb méretű katonai konfliktus előzte meg.

Ami viszont újdonság, az a konfliktus modern léte. Nincsen olyan, a napjainkban zajló háború, amelyben egy nagyhatalom agresszorként lép fel egy vele szomszédos országgal, ráadásul ez a nagyhatalom Oroszország, akinek a kibertéri offenzív képessége az egyik legnagyobb és technológiailag legfejlettebb a világon, az amerikai és a kínai mellett.

A kibertérnek, mint katonai műveletek színterének nincsen hosszú történelme. Az Egyesült Államok 2004-ben, a NATO és ezzel együtt a nemzetközi jog 2016-ban, Magyarország pedig 2021-ben ismerte el annak. Az új műveleti tér rengeteg új lehetőséget nyújt a hadban álló felek egymásra való nyomásgyakorlására és még a fiatalsága miatt rengeteg megválaszolatlan kérdéssel rendelkezik a védelme, támadási lehetőségei és azok által kifejtett lehetséges hatások tekintetében.

Az előadásom célja, hogy bemutassam az orosz-ukrán konfliktus során véghezvitt nagyobb kiberműveleteket amelyek célpontjai az ellenséges ország kritikus infrastruktúrái voltak. Lesz itt szó a többször is megismételt, viszont minden egyes alkalommal más technikákat, technológiákat alkalmazó villamosenergia hálózatot ért kibertámadásokról, minden idők egyik legnagyobb kárát okozó NotPetya kampányról, valamint azokról akik nagy valószínűséggel ezen támadások hátterében álltak.

Kulcsszavak: orosz-ukrán konfliktus, kibertámadások, kritikus infrastruktúra

Kritikus infrastruktúrák elleni kibertámadások az orosz-ukrán konfliktusban

Csernátony Döme Máté
Kutatások a Hadtudományban III.
2022-10-30

Az orosz-ukrán konfliktus eseményei

- 2013. 11. 21. – 2014. 02. 22. Maidan-felkelés
- 2014. 03. 18-21. Krím anektálása
- 2014. 04. 06. Kelet-ukrajnai háború kirobbanása
- 2014. 09. 05. Minszki jegyzőkönyv I.
- 2015. 02. 11. Minszki jegyzőkönyv II.
- 2022. 02. 24. - Orosz invázió kezdete

2022. 12. 23.

2

Az orosz-ukrán konfliktus eseményei

- 2013. 11. 21. – 2014. 02. 22. Maidan-felkelés
- 2014. 03. 18-21. Krím annektálása
- 2014. 04. 06. Kelet-ukrajnai háború kirobbanása
- 2014. 09. 05. Minszki jegyzőkönyv I.
- 2015. 02. 11. Minszki jegyzőkönyv II.
- **2015. 12. 23.** Villamos hálózatot ért kibertámadás – BlackEnergy
- **2016. 12. 17.** Villamos hálózatot ért kibertámadás – Industroyer1
- **2017. 06. 27-28.** NotPetya kampány
- 2022. 02. 24. Orosz invázió kezdete
- **2022. 04. 08.** Villamos hálózatot ért kibertámadás – Industroyer2

2022. 12. 23.

3

Villamos hálózatot érő kibertámadás (2015)

- Támadás
  - Első sikeres villamos hálózatot ért kibertámadása
  - Spear phishing hiányos Word dokumentummal
  - BlackEnergy teljes távoli hozzáférést adott
  - Megszakítók bekapcsolása
  - KillDisk szoftverrel minden adat törlése
  - Alállomás tartalék tápról való lekapcsolása
  - DDoS az ügyfélszolgálat ellen
- Eredmény
  - 230 000 ember maradt áram nélkül
  - 1 és 6 óra közötti intervallum
  - Nyomásgyakorlás, PSYOPS, kiberejtetés

2022. 12. 23.

4

Villamos hálózatot érő kibertámadás (2016)

- Támadás
  - Észak Kijevi elosztó állomás
  - Industroyer/CrashOverride
    - Ipari irányítórendszerek protokollján kommunikál
    - Megszakítók felderítése
    - Megszakítók állapotának ellenőrzése
    - Megszakítók ki/bekapcsolása
  - Megszakítók folyamatos bekapcsolása
  - A fertőzött eszközön lévő minden adat törlése
- Eredmény
  - Több áram ment itt át mint 2015-ös célpontokon
  - 1 órás áramszünet
  - Képes lett volna fizikai kár okozására

2022. 12. 23.

5

NotPetya kampány

- 2016 során: Petya ransomware – Windows-alapú rendszerek enkriptálása
- 2017. 06. 27-28: NotPetya ransomware – Globális (célpontok 80%-ka ukrán)
- 2017. 06. 28: Az Ukrán alkotmány napja
- Több mint \$10 milliárd kár
- Energia szolgáltatók, közlekedés, benzinkutak, repterek, bankok

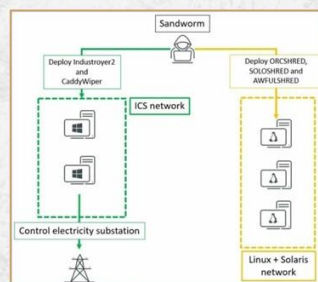

2022. 12. 23.

6

Villamos hálózatot érő kibertámadás (2022)

- **2022. 04. 08. 17:58** Energia szolgáltatótámadása CaddyWiper vírussal
- **2022. 04. 08. 18:02** Időzített esemény beállítása az Industroyer2 vírusban
- **2022. 04. 08. 19:10** Industroyer2 végrehajtása
- **2022. 04. 08. 19:20** CaddyWiper végrehajtása
- Időben detektálva lett
- 2 millió ember maradt volna áram nélkül

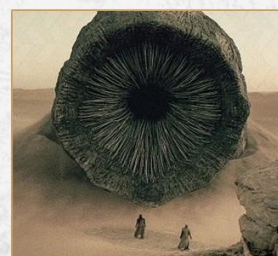
2022. 12. 23.

7

Sandworm

- Nagy valószínűséggel az orosz hadsereg katonai hírszerzői
  - GRU Unit 74455
- Kibertámadások amelyeket hozzájuk kapcsolnak
  - 2015 és 2016-os villamos hálózat elleni támadás
  - 2017-es NotPetya kampány
  - 2017-es Francia választásokba való beavatkozás
  - 2018-as Téli Olimpia megnyitóját ért támadás
  - 2018 és 2019-es grúziát ért kibertámadások
  - 2022-es villamoshálózat elleni támadás

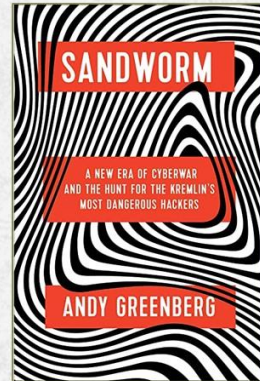

2022. 12. 23.

8

Érdeklődőknek

- Andy Greenberg (2019), *Sandworm: A New Era of Cyberwar and the Hunt for the Kremlin's Most Dangerous Hackers*

2022. 12. 23.

9

Összefoglalás

- Támadások
  - 2015 – BlackEnergy, távoli hozzáférés (Remote Access Trojan, RAT)
    - Villamosenergia-hálózat irányító központ
  - 2016 – Industroyer/CrashOverride (Stuxnet-like ICS malware)
    - Villamosenergia-hálózat berendezései
  - 2017 – NotPetya (Worm + Ransomware)
    - Windows-alapú rendszerek (energia, közlekedés, pénzügyi szektorok)
  - 2022 – Industroyer2 (Stuxnet-like ICS malware)
    - Villamosenergia-hálózat berendezései

2022. 12. 23.

10

Források

<https://securelist.com/blackenergy-apt-attacks-in-ukraine-employ-spearphishing-with-word-documents/73440/>
https://cys-centrum.com/ru/news/black_energy_2_3
<https://www.welivesecurity.com/2014/10/14/cve-2014-4114-details-august-blackenergy-powerpoint-campaigns/>
<https://www.virusbulletin.com/conference/vb2014/abstracts/back-blackenergy-2014-targeted-attacks-ukraine-and-poland>
<https://www.wired.com/2016/03/inside-cunning-unprecedented-hack-ukraines-power-grid/>
<https://www.virusbulletin.com/blog/2014/10/windows-zero-day-used-targeted-attacks>
<https://www.eset.com/int/about/newsroom/press-releases/announcements/eset-research-blackenergy-trojan-using-powerpoint-to-infect-victims/>
<https://attack.mitre.org/groups/G0034/>
<https://www.kyivpost.com/ukraine-politics/reuters-ukrenerggo-says-ukraines-power-outage-cyber-attack.html>
<https://www.reuters.com/article/us-ukraine-cyber-attack-energy-idUSKBN1521BA>
<https://www.drago.com/wp-content/uploads/CrashOverride-01.pdf>
<https://www.welivesecurity.com/2022/04/12/industroyer2-industroyer-reloaded/>
<https://i.blackhat.com/USA-22/Wednesday/US-22-Hegel-Real-Cyber-War.pdf>
<https://www.wired.com/story/sandworm-russia-ukraine-blackout-gru/>
<https://www.technologyreview.com/2022/04/12/1049586/russian-hackers-trying-to-bring-down-ukraines-power-grid-to-help-the-invasion/>
<https://i.blackhat.com/USA-22/Wednesday/US-22-Cherepanov-Industroyer2-Sandworms-Cyberwarfare-Targets-Ukraines-Power-Grid-Again.pdf>

2022. 12. 23.

11

**Henez Botond: Fél év háború: az orosz-ukrán konfliktus
(főbb) eseményei februártól augusztusig**

Absztrakt

A február 24.-én kirobbanó orosz-ukrán konfliktus szinte sokkolta az addig ismert a világot. Az elkövetkező napokban, hetekben, hónapokban rengeteg hír és incidens került a publikum elé a nemzetközi médiában. Ezzel párhuzamosan számos összecsapás zajlott le váltakozó sikerrel mindkét oldalon. Előadásomban az előbbieket idézném fel a két szemben álló félre gyakorolt hatásaikat vizsgálva elsősorban, illetve globális viszonylatban elemezni az első fél évét az összecsapásnak.

Mindezt azért teszem, mert az újabb, jelenleg is kérdéses eseményekkel szemben, a relatíve régebbi történésekről több információ áll rendelkezésre, ami megkönnyíti a véleményalkotást a témáról és annak feldolgozását. Elsősorban a diplomáciára, illetve a nemzetközi kapcsolatrendszer átrendeződésére vonatkozó tényezőket ismertetem kronologikusan, háttérbe szorítva a tényleges kinetikus harcászati cselekményeket. A főbb ívét előadásomnak a nemzetközi tárgyalások, a meghatározó, hírértékkel bíró események és néhány statisztika fogja adni. Utóbbiakkal kívánom számszerűsítve is közelebb hozni a konfliktust.

Az előbb felsoroltak megtörténte után, a szakvélemények összehasonlítására kerül a sor előadásomban, a konfliktus lehetséges, jövőbe tekintő forgatókönyveit illetően. Ezt azért tartom

fontosnak, hogy következtetéseket vonhassunk le az elkövetkező időszakra vonatkozólag, illetve megismerjük a felek gondolkodásmódját és hosszabb távú stratégiáját. Remélem a kitűzött céljaimat sikeresen teljesítem és hasznos információkat nyújtok a közönségnek.

Kulcsszavak: orosz-ukrán konfliktus, diplomácia, geopolitika, nemzetközi kapcsolatrendszer

Fél év háború:

Az orosz-ukrán konfliktus (főbb) eseményei
februártól augusztusig

Henez Botond

Téma aktualitása

- ☒ Statisztika
- ☒ Tervezés
- ☒ Következtetés a jövőre nézve

(A vizsgált időszak teljesen
szubjektív!)

Február

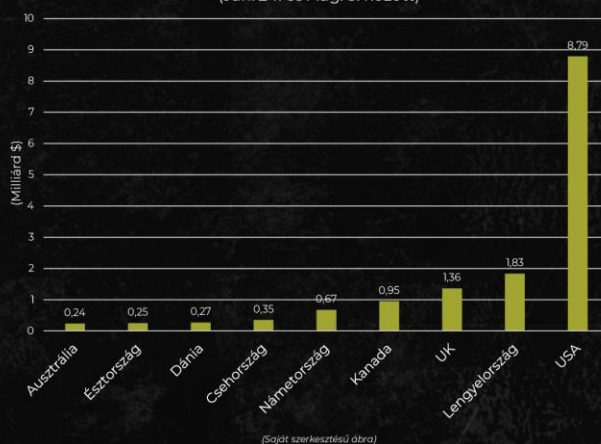
- 24. Hadiállapot Ukrajnában
- 25. Putyin és Xi Jinping indítványa
- 25. Kígyó Szigeteki csata
- 28. Tárgyalások Pripjatyánál

Március

- 3. Első német fegyverszállítmány
- 10. Trilaterális találkozó Antalya-ban
- 26. Biden Varsói beszéde
- 29. Tárgyalások Isztanbulban

Top segélyezők Ukrajának
(Jan. 24. és Aug. 3. között)

Április

- ☞ 3. Bucsai incidens
- ☞ 7. Oroszország kitiltva az ENSZ Emberi Jogi Tanácsából
- ☞ 9. Boris Johnson és Zelenszkij találkozója
- ☞ 13. Elsüllyed a Moszkva
- ☞ 26. SG Guterres találkozója Putyinnal

Május

- ☞ 10. Scott Berrier: „Patthelyzet”
- ☞ 17-20. Mariupol elesik
- ☞ 22. Hadiállapot meghosszabbítása
- ☞ 24. 50-100 ukrán katona esik el naponta (Augusztusra már 200)

Kutatások a hadtudományban III. 2022

Június

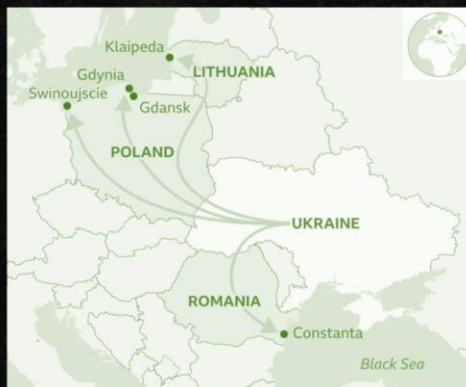
- ☞ 10. Ukrajna segítséget kér nyugatról
- ☞ 17. -25% orosz, -30-50% ukrán felszerelés
- ☞ 19. Litvánia megtagadja az áthaladást Kalinyingrádtól
- ☞ 20. Zelenskij szerint Afrika „fogoly”
- ☞ 29. Szíria elismeri Donecket és Luhanszket

Nemzetközi megítélése a Donyecki és Luhanszki Népköztársaságnak

Július

- ☞ 2. Andrew Hill, Dylan Healy halálra ítélése
- ☞ 5. A Duma készül a hadiiparra
- ☞ 14. „Önkéntes Mobilizáció” Oroszországban
- ☞ 15. Ukrainian Fighter Pilots Act
- ☞ 16. Több mint 2 600 000 fő evakuálva
- ☞ 22. Black Sea Grain Initiative

(Forrás: BBC Research)

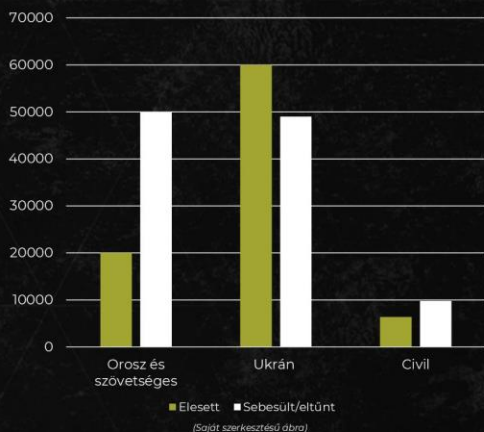
Augusztus

- 2. Azov = Terrorizmus
- 11. Referendum kezdete
Zaporizsajiban
- 12. IAEA
- 18. Trilaterális találkozó Lvov-ban
- 28. Orosz Harmadik Hadtest a
határon

Mennyi az annyi?

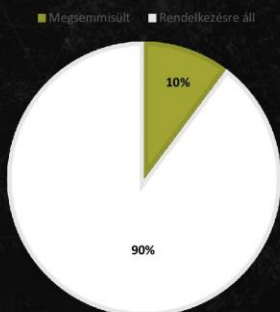
Áldozatok száma

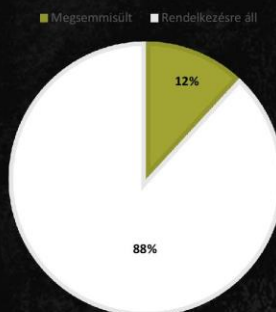
Rengeteg féle becslés.
Számos ellentmondás.
(Opsec)

Amortizáció

Orosz harckocsik száma:
~12 000

Ukrán harckocsik száma:
~ 2 000 - 2 500

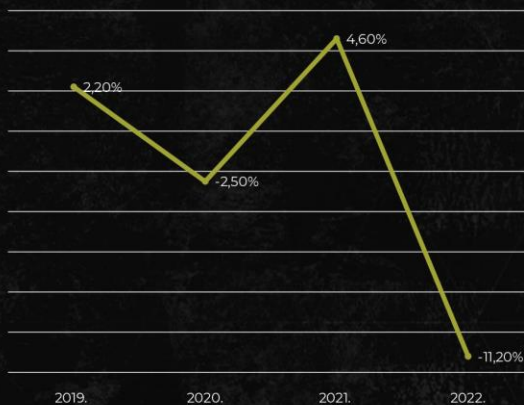

(Becslések alapján)
(Saját szerkesztésű ábrák)

Szankciók

- ☒ I. Február 23.
- ☒ II. Február 25.
- ☒ III. Február 28. és Március 2.
- ☒ IV. Március 15.
- ☒ V. Április 8.
- ☒ VI. Június 3.
- ☒ VII. Július 21
- ☒ (VIII. Október 6.)

Orosz GDP növekedés
(Forrás: World Bank)

Forgatókönyvek

- ☒ Gazdasági instabilitás
- ☒ Nemzetközi büntetőeljárások
- ☒ Kereskedelmi kapcsolatok átszerveződése

- ☒ Ukrajna kérdése?
- ☒ Orosz belpolitika?
- ☒ Nemzetközi légkör?

Kutatások a hadtudományban III. 2022

Források:

- ✎ <https://www.fhw-kiel.de/topics/war-against-ukraine/ukraine-support-tracker/?cookielevel>
- ✎ <https://www.ohchr.org/en/news/2022/10/ukraine-civilian-casualty-update-24-october-2022>
- ✎ <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/impact-sanctions-russian-economy/>
- ✎ <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/restrictive-measures-against-russia-over-ukraine/>
- ✎ <https://www.politico.eu/article/europe-ukraine-russia-war-us-joe-biden-fear-what-happens-if-the-us-pulls-back/>
- ✎ <https://www.bbc.com/news/world-europe-60506682>
- ✎ <https://www.forbes.com/sites/davidaxe/2022/03/24/the-ukrainian-army-has-captured-enough-russian-tanks-to-make-good-all-its-own-losses-and-then-some/?sh=5da7c277922>
- ✎ <https://www.orspienkoop.com/2022/02/attack-on-europe-documenting-ukrainian.html>
- ✎ <https://ivivindependent.com/national/how-many-tanks-does-russia-really-have>
- ✎ <https://www.statista.com/statistics/1010660/russia-average-monthly-nominal-wage/>
- ✎ <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-marches-farther-into-liberated-lands-separatist-calls-urgent-referendum-2022-09-19/>
- ✎ <https://www.marinevesseltraffic.com/BLACK-SEA/ship-traffic-tracker>
- ✎ <https://www.polgeonow.com/2022/03/lugansk-donetsk-country-independent-state-recognized.html>
- ✎ <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2022/02/27/7326514/>
- ✎ <https://www.ndtv.com/world-news/soldiers-separatists-sanctions-a-timeline-of-the-russia-ukraine-crisis-2782377>
- ✎ <https://www.aa.com.tr/en/world/russia-at-war-not-so-much-with-ukrainian-army-as-with-collective-west-defense-minister/2690655>
- ✎ <https://www.armenpress.am/eng/news/1093053>
- ✎ https://www.barrons.com/news/defence-minister-says-5-937-russian-soldiers-killed-in-ukraine-01663743607?refsec=topics_afp-news
- ✎ <https://www.aljazeera.com/news/2022/8/24/timeline-six-months-of-russias-war-in-ukraine>
- ✎ <https://www.un.org/en/black-sea-grain-initiative>
- ✎ <https://www.bbc.com/news/uk-62384631>
- ✎ <https://www.humanrightspulse.com/mastercontentblog/russian-recognition-of-donetsk-and-luhansk-legal-analysis>
- ✎ <https://www.politico.eu/article/european-favor-defense-ukraine-diplomacy-poll/>

**Baranyi Eszter: Az Iszlám Állam és az al-Kaida viszonya
Maliban**

Absztrakt

Kutatásom témája az Al-Káida és az Iszlám Állam Maliban tevékenykedő csoportjai közötti viszony feltárása. Az Iszlám Állam helyi csoportja az Islamic state of the Greater Sahara (ISGS) 2015-ben alakult az al-Mourabitoun dzsihádistá csoport egy részéből és 2019-ben tett esküt az Iszlám Államnak. Az al-Kaida Maliban tevékenykedő ernyőszervezete, a Jama'at Nusrat Al Islam Wal Muslimin (JNIM) 2017-ben állt össze négy, már 2017 előtt is működő, dzsihádistá szervezetből. A JNIM és az ISGS közötti viszonyt először az együttműködés és a "békés egymás mellett élés" jellemezte, többek között a vezetők közötti személyes kapcsolatoknak és a közös ellenség elleni összehangolt támadásoknak köszönhetően. Azonban 2019 végétől ez megváltozott és a két csoport egymás ellen fordult.

Előadásomban a két csoport közötti viszony megromlásának okait próbálom bemutatni a két csoport jellemzése mellett. A két csoport közötti rivalizálás kezdete az ISGS hirtelen növekedésének tudható be, hiszen a toborzási területei egyre inkább a JNIM műveleti területén történtek. A JNIM számára a végleges elfordulást az ISGS-től a csoport Iszlám Államnak tett hűségesküje adta meg. A két csoport ettől kezdve egymás ellen harcolt, melynek legfőbb helyszíne Mali középső része és a Liptako-Gourma határvidék volt.

A civil áldozatok számának növekedése miatt a nemzetközi közösségnek is reagálni kellett, előadásom során bemutatom az általuk tett válaszlépéseket. Külön kiemelem a magyar részvétellel zajló missziókat, hiszen Magyarország katonákat adott az EUTM Mali kiképzőmisszióknak és a Takuba Task Force műveletnek is.

Kulcsszavak: Mali, Iszlám Állam, ISGS, JNIM, Al-Káida

Az Iszlám Állam és az al-Kaida jelenléte Maliban

Készítette: Baranyi Eszter

2022.10.30.

A Száhel-övezet állandó kihívásai

A konfliktus gyökerei Maliban

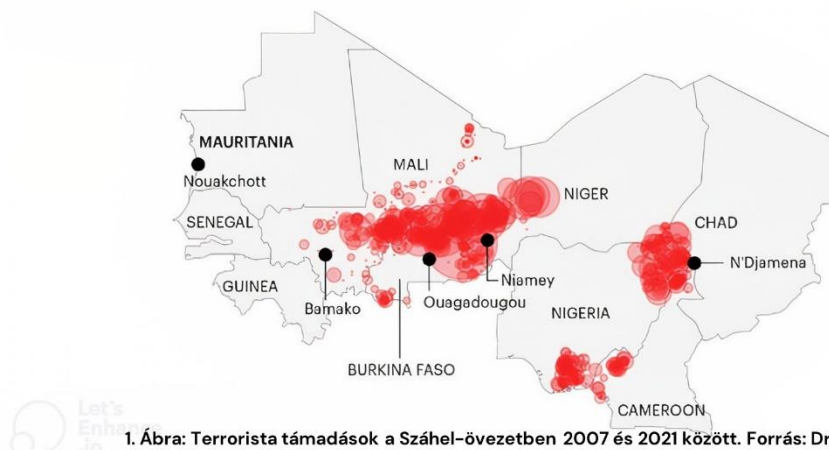
- 1960-ig francia gyarmatbirodalom
- Etnikai megosztottság, legnagyobb számú etnikumok: **bambara, fuláni, szenufo, dogon, szongai, tuareg, arab**
- Az országot Bamakóból irányítják, főként déli etnikumokból áll a kormány→északi területek elhanyagolása→ lázadások
- 4 nagyobb tuareg lázadás: 1963–65, 1990–91, 2006, 2012
- 2012-ben a tuaregek által alapított MNLA(National Movement for the Liberation of Azawad) összefogott az AQIM, Ansar Dine és MUJAO terrorszervezettel→ 3 város elfoglalása
- 2013 január: franciák bevonulása, Operational Serval (később Operational Barkhane)

Terrortámadások a Száhel-övezetben

FIGURE 3.3

Terrorist attacks in the Sahel, 2007–2021

Most terrorist attacks occur away from major urban centers.

1. Ábra: Terrorista támadások a Száhel-övezetben 2007 és 2021 között. Forrás: Dragonfly Terrorism

Az al-Kaida megjelenése Maliban

- Maliban először az AQIM (Al-Qaeda in the Islamic Maghreb) nevű terrorszervezet jelent meg 2003-ban
- Az AQIM 1998-ban alakult Algériában GSPC (Salafist Group for Preaching and Combat) néven, majd 2006-ban hűséget fogadott az al-Kaida terrorszervezetnek és nevet változtatott (AQIM)
- 2007-től kezdődően a terrorszervezet központja Algériából a Száhel felé tolódott, főként itt történt a toborzás, a kapcsolatháló kialakítása, illegális kereskedelem, mint jövedelemforrás
- 2012-ben együttműködtek az MNLA-val, Észak-Maliban Timbuktu városát tartották a kezükben a franciák megjelenéséig
- 2017-ben az AQIM más, Maliban működő, terrorszervezettel együtt megalkotta a JNIM nevű szervezetet, mely hűségesküt tett az al-Kaida vezetőjének

JNIM– Jama'at Nasr al-Islam wal Muslimin

- 1 AQIM
- 2 Ansar Dine
- 3 al-Mourabitoun
- 4 Katiba Macina

Alapítva: 2017

Eskütétel az al-Kaida terrorszervezetnek

2. ábra: Vezető: Iyad Ag Ghali. Forrás: lopinion.fr

ISGS–Islamic State in the Greater Sahara

- 2015-ben alapítva
- 2019-ben az eskütételüket elfogadja az Iszlám Állam
- Hivatalosan az ISWAP alá tartozik
- Főként katonai célpontok, de jelentős civil áldozatok is
- Összetűzés a JNIM-mel

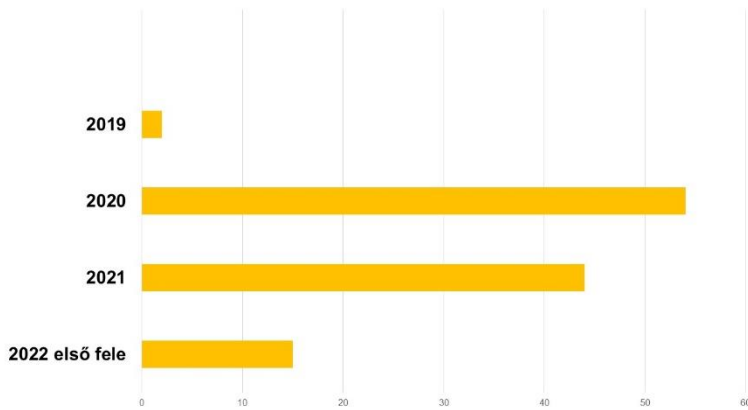

3. ábra: Vezető: Abu Walid al-Sharawi. Forrás: theafricareport.com

A két szervezet viszonya

- Rövid ideig együttműködés és „békés egymás mellett élés” az ISGS és a JNIM között
  - Ez a vezetők között régóta fennálló személyes kapcsolatoknak és a közös ellenséggel szembeni összehangolt támadásoknak volt köszönhető
- A két csoport közötti kapcsolat megromlását az ISGS növekedése okozta
- Az ISGS a JNIM területein toborzott
  - Több JNIM harcost sikerült az ISGS-be átcsábítani
- Az Iszlám Államnak történő eskütétele után véglegesen megromlott a viszony az ISGS és az al-Kaida ernyőszervezete, a JNIM között

Összecsapások az ISGS és JNIM között

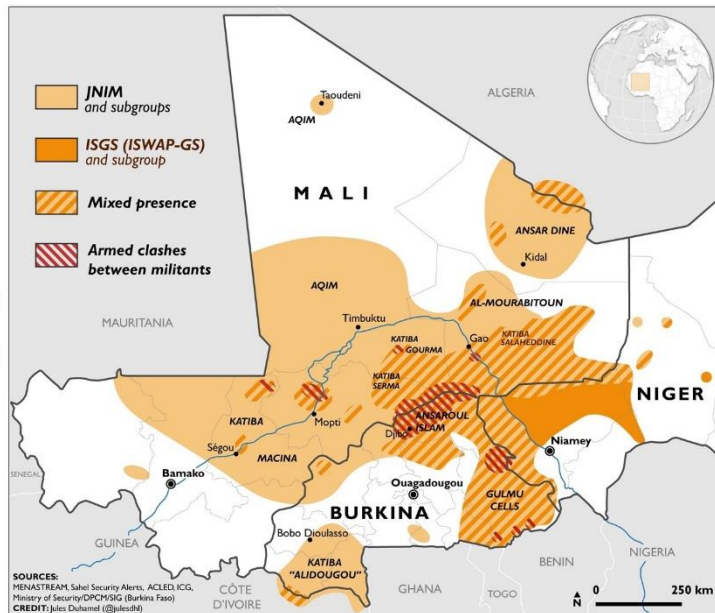

4. ábra: A JNIM és az ISGS között jelentett összecsapások 2019 és 2021 között. Saját szerkesztés, adatok forrása: ACLED, Mei@75

Az ISGS és a JNIM által használt területek

5. ábra: A JNIM és az ISGS műveleti
területe és a két csoport közötti
összecsapások helyszínei. Forrás:

CTCSentinel, Jules Duhamer
(@julesdhl)

Terrorizmus ellenes nemzetközi összefogás

- Szervál-hadművelet: 2013. január 11.–2014. július 15.
- MINUSMA ENSZ-misszió: 2013. április 25.–
- Barkhane hadművelet: 2014. augusztus 1.–2022. november 09.
- Takuba Task Force: 2020. március–2022. június 30.
- EUTM Mali: 2013. január 17.–
- EUCAP Mali: 2014. április 15–
- G5 Sahel Joint Force: 2017–

Források:

- BOLPAGNI, ALESSANDRO. 2022. „A Jihadists’ schism in central Sahel: conflict epilogue or prelude to a new escalation?”. Security Praxis. <https://securitypraxis.eu/a-jihadists-schism-in-central-sahel-conflict-epilogue-or-relude-to-a-new-escalation/>
- BØÅS, MORTEN. 2020. „EU migration management in the Sahel: unintended consequences on the ground in Niger?” In: Third World Quarterly, 42 (1), 52–67. 4+
- BØÅS, MORTEN; NATASJA RUPESINGHE. 2019. „Local Drivers of Violent Extremism in Central Mali”.
- CARBONE, GIOVANNI; CAMILLO CASOLA. 2022. „Sahel: 10 Years of Instability. Local, Regional and International Dynamics”. Italian Institute for International Political Studies (ISPI). https://www.ispionline.it/sites/default/files/10_years_instability_sahel_report.ispi_2022_0.pdf.
- INTERNATIONAL CRISIS GROUP. 2017. „Finding the Right Role for the G5 Sahel Joint Force”. 2017.12.12. <https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/burkina-faso/258-force-du-g5-sahel-trouver-sa-place-dans-lembouteillage-securitaire>.
- INTERNATIONAL CRISIS GROUP. 2019. „Speaking with the “Bad Guys”: Toward Dialogue with Central Mali’s Jihadists”. 2019.05.28. <https://www.crisisgroup.org/africa/sahel/mali/276-speaking-bad?guys-toward-dialogue-central-malis-jihadists>.
- INTERNATIONAL CRISIS GROUP. 2020. „Reversing Central Mali’s Descent into Communal Violence”. 2020.11.09. <https://www.crisisgroup.org/africa/sahel/mali/293-enrayer-la-communautarisation-de-la-violence-au-centre-du-mali>.
- INTERNATIONAL CRISIS GROUP. 2021. „Mali: Enabling Dialogue with the Jihadist Coalition JNIM”. 2021.12.10. <https://www.crisisgroup.org/africa/sahel/mali/306-mali-enabling-dialogue-jihadist-coalition-jnim>.
- MARSAI VIKTOR. 2016. „A migrációs diskurzus margójára – Afrika mint kibocsátó régió”. In: Nemzet és Biztonság, 2016 (4.): 96–127. 41
- MARSAI VIKTOR. 2021. „Rejtő nyomában – magyar szerepvállalás a Task Force Takubában”. Stratégiai Védelmi Kutatóintézet. https://svkk.uni-nke.hu/document/svkk-uni-nke-hu?1506332684763/SVKI_Elemzesek_2021_21.pdf.
- NSAIBIA, HÉNI. 2021. „The Conflict Between Al-Qaeda and the Islamic State in the Sahel, A Year On Italian Institute for International Political Studies (ISPI)”. <https://www.ispionline.it/en-publicazione/conflict-between-al-qaeda-and-islamic-state-sahel-year-29305>
- NSAIBIA, HÉNI; CALEB WEISS. 2020. „The End of the Sahelian Anomaly: How the Global Conflict between the Islamic State and al-Qa’ida Finally Came to West Africa”. In: CTC SENTINEL 13 (7): 1-14. <https://www.ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2020/07/CTC-SENTINEL-072020.pdf>.
- PAULINE LE ROUX. 2019a. „Ansaroul Islam: The Rise and Decline of a Militant Islamist Group in the Sahel”. Africa Center for Strategic Studies. 2019.07.29. <https://africacenter.org/spotlight/-ansaroul-islam-the-rise-and-decline-of-a-militant-islamist-group-in-the-sahel/>.
- PAULINE LE ROUX. 2019b. „Exploiting Borders in the Sahel: The Islamic State in the Greater Sahara”. Africa Center for Strategic Studies. 2019.06.10. <https://africacenter.org/spotlight/exploiting-borders-sahel-islamic-state-in-the-greater-sahara-isgs/>.

Köszönöm a figyelmet!

**Katona Dániel: Tajvan történelmének áttekintése 1945-ig -
A hányattatott sziget története**

Absztrakt

A 2022-ben is egyre csak fokozódó, Kína Tajvan szembenállás fényében fontosnak tartom a sziget történelmének ismeretét. Az 1945 utáni események viszonylag tágabb körben ismertek, azonban a sziget történelme ennél messzebbre nyúlik vissza és kifejezetten érdekes. A célom munkámmal, hogy bemutassam a sziget történelmének korszakait második világháború vége előtt.

A szigeten már időszámításunk előtt éltek őslakosok, azonban a tajvani történelem 1624-től dokumentált, amikor megjelentek a szigeten holland tengerészek és ekkortól egészen 1662-ig Tajvan déli része a Holland Kelet-indiai Társaság uralma alatt volt. A következő fontos korszak 1662-től 1683-ig tartott, amikor a Ming-dinasztiához hűséges Zheng Chenggong és utódai uralták a szigetet, míg el nem foglalták tőlük a Csingek. A Csing-dinasztia uralma 1683-tól 1895-ig tartott, az ő kezükben volt legtovább Tajvan. Ez idő alatt a sziget rengeteget fejlődött gazdaságilag és fontos része volt a Kínai Császárságnak. 1895-ben az első japán- kínai háború és az azt követő diplomáciai tárgyalások során a Japán megszerezte Tajvant és a sziget egészen a 1945-ig, a második világháború végig Japánhoz tartozott.

Munkámban ezen négy korszak alatt mutatom be a sziget gyarmatosításának menetét, gazdaságának fejlődését, illetve

kereskedelmi és stratégiai fontosságát a térségben. Kitérek arra is, hogy hogyan változott a sziget etnikuma a kínai betelepítéseknek és a későbbi bevándorlásnak köszönhetően és hogy melyik uralom hogyan is viszonyult a lakosság asszimilációjának kérdéskörével.

Kulcsszavak: Tajvan, Kína, bevándorlás, kereskedelem, gazdaság

TAJVAN TÖRTÉNELMÉNEK ÁTTEKINTÉSE 1945-IG - A HÁNYATTATOTT SZIGET TÖRTÉNETE

Katona Dániel

TARTALOMJEGYZÉK

- Cím
- Tartalomjegyzék
- A holland gyarmat 1624-1662
- A Zheng klán uralkodása 1662-1683
- A Csing-dinasztia uralkodása 1683-1895
- A japán uralom 1895-1922
- A japán uralom 1922-1945
- Összegzés
- Források

A HOLLAND GYARMAT 1624-1662

- Lakosság
- Előörsből gyarmat
- Zheng Chenggong

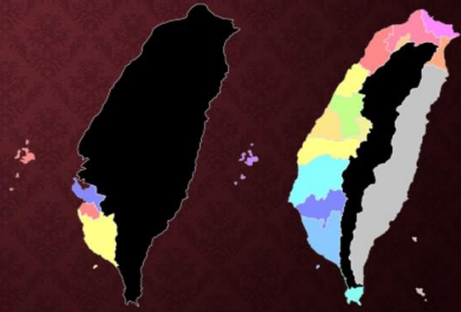
A ZHENG KLÁN URALKODÁSA 1662–1683

- Az utolsó Ming bástya
- Nő a lakosság
- Mi legyen a szigettel?

A CSING-DINASZTIA URALKODÁSA 1683-1895

- Xiamen
- Területi konfliktusok
- Rizs, cukor, tea, ópium
- Teljes jogú tartomány

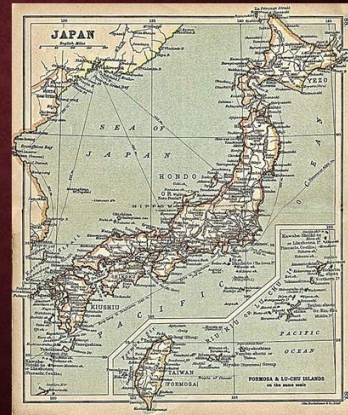

1685

1894

A JAPÁN URALOM 1895-1922

- Az első japán-kínai háború
- Ellenállás és kitelepülés
- Modernizáció

A JAPÁN URALOM 1922-1945

- Asszimiláció
- A II. világháború
- Csang Kaj-sek

ÖSSZEGZÉS

 -100,000,000,000
Social
Credit

Execution Date: 明天黎明

FORRÁSOK

- Kyōko, Matsuda: Inō Kanori's "history" of taiwan: colonial ethnology, the civilizing mission and struggles for survival in east asia, *History and Anthropology*, 2003, 179-196, <https://doi.org/10.1080/0275720032000129938> (Hozzáférés: 2022.10.23)
- Olds, Kelly: The Economic History of Taiwan, Economic History Association, 2003, <https://eh.net/encyclopedia/the-economic-history-of-taiwan/>
- Wu, Tsong-Min: A Trade History of Taiwan, Unpublished Manuscript, 2004, <http://homepage.ntu.edu.tw/~ntut019/ites/TaiwanTrade.pdf>
- Andrade, Tonio: The rise and fall of Dutch Taiwan, 1624-1662: Cooperative colonization and the statist model of European expansion, *Journal of World History*, 2006, 429-450, <https://www.proquest.com/docview/225236150/F28DF3478A134E49PQ> (Hozzáférés: 2022.10.25.)
- Jacobs, Bruce: The history of Taiwan, *The China Journal*, 2011, 195-203, https://www.researchgate.net/profile/Bruce-Jacobs/publication/261736510_THE_HISTORY_OF_TAIWAN/links/58d334b9458515e6d900c87a/THE-HISTORY-OF-TAIWAN.pdf
- Chen, Ching-chih – Zhen, Jingzhi: The Japanese colonial empire, 1895-1945, Princeton University Press, 1984, https://books.google.hu/books?id=KqNiaX7b4bgC&printsec=frontcover&hl=hu&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Bálint Áron: Európai védelmi együttműködések és közös fejlesztések

Absztrakt

Az európai országok számos nemzetközi együttműködésben vesznek részt évtizedek óta, nemcsak gazdasági, politikai és kulturális, hanem védelmi téren is. Az egyre romló nemzetközi biztonsági helyzetben ezek a kooperációk pedig még értékesebbek lehetnek, mint korábban voltak. Az Európai Unió tagállamai a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) keretében egységesen döntenek, reagálnak az őket érő fenyegetésekre. A KKBP fő eszköze a közös biztonság- és védelempolitika (KBVP), melynek alkalmazásával az EU számtalan békefenntartó műveletet indított már több térség stabilizálásának érdekében. Az Európai Védelmi Ügynökség segíti a tagállamokat a KKBP keretén belül történő együttműködésre, valamint célja a kutatások ösztönzése a védelem területén és az európai védelmi ipar megerősítése. A Finabel (mozaikszó 6 európai állam nevéből: Franciaország, Olaszország, Belgium, Hollandia, Luxemburg, Németország) az európai hadseregek közti interoperabilitást segíti elő a katonai műveletek teljes spektrumában különféle eljárások, doktrínák kidolgozásával. A Közös Fegyverkezési Együttműködési Szervezetet (OCCAR) az olyan különféle kutatás-fejlesztés és innovációs programok jellemzik, mint a Eurodrone pilóta nélküli légi jármű, az Airbus A400M közepes szállító repülőgép, vagy a FREMM többcélú fregatt. Végül

megemlítendő, hogy vannak az EU-hoz semmiféle módon nem köthető együttműködések is, melyek azonban mégis szignifikáns hatást gyakorolhatnak az EU-ra, lévén, hogy tagállamai közt zajlik. Ilyen a Team Tempest konzorcium is, melynek keretében az angolok, olaszok, svédek és japánok egy hatodik generációs vadászrepülőgépet fejlesztenek.

Előadásomban prezentálok valamennyit az imént említett kooperációkból, illetve az ezek segítségével megvalósuló különleges és ambiciózus kutatás-fejlesztés projektekből.

Kulcsszavak: Európai Unió, közös kül- és biztonságpolitika, OCCAR, interoperabilitás, innováció

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDÓVIKA

Európai védelmi együttműködések és közös fejlesztések

Bálint Áron

*Nemzeti Közszolgálati Egyetem – Hadtudományi- és Honvédtisztképző Kar
nemzetközi biztonság- és védelempolitika BA*

Kutatások a hadtudományban III.

Az előadás tartalma

1. A közös kül- és biztonságpolitika
  - a) A közös biztonság- és védelempolitika
  - b) Állandó Strukturált Együttműködés (PESCO)
  - c) Európai Védelmi Ügynökség (EDA)
2. A Közös Fegyverkezési Együttműködés Szervezete (OCCAR)
3. Egyéb európai együttműködések

Közös kül- és biztonságpolitika

- A KKBP az EU megegyezés szerinti külpolitikája, melyet a Tanács egyhangúlag dönt el
- A KKBP-t a közös kül- és biztonságpolitikai főképviselő testesíti meg, aki az Európai Bizottság alelnöke is egy személyben
- A KKBP keretein belül működik a Külügyek Tanácsa, valamint a Politikai és Biztonsági Bizottság is

Josep Borrell

- Az Európai Politikai Együttműködés (1970) és a Nyugat-Európai Unió (1954) tekinthető a KKBP és KBVP elődjének
- Az 1992. február 7-én aláírt Maastrichti- szerződés létrehozta a KKBP-t

Közös biztonság- és védelempolitika

- 1997-ben hozta létre az amszterdami szerződés
- 2000-ben megkezdődött az intézményi struktúra kiépítése → Politikai és Biztonsági Bizottság, EU Katonai Bizottsága, EU Katonai Törzse

Robert Brieger tbk.

Stefano Sannino

Állandó Strukturált Együttműködés

- A Lisszaboni-szerződés vezette be, a megerősített együttműködéshez hasonló, a Tanács minősített többséggel dönt az ügyben
- A PESCO nyitva áll bármely tagállam számára, mely vállal bizonyos feltételeket
- A 10. jegyzőkönyv 2. cikkelye alapján az EDA programjainak kidolgozásában részt kell vennie

- A PESCO célja az interoperabilitás, illetve a védelem területén történő együttműködések fokozása, megerősítése volt
- A Lisszaboni-szerződés eszközét közel egy évtizeden át nem alkalmazták
- A 2017-es francia-német-olasz-spanyol javaslat lehelt életet a PESCO-ba, ugyanebben az évben megindult a végrehajtása

Európai Védelmi Ügynökség

- 2004. július 12-én megkezdte az Európai Védelmi Ügynökség a működését
- Az európai védelmi együttműködések fogja össze, koordinálja napjainkban, valamint fő feladata a Lisszaboni-szerződés KKBP-ra vonatkozó intézkedéseinek végrehajtása

OCCAR (*Organisation Conjointe de Coopération en matière d'ARmement*)

- Az OCCAR egy kormányközi nemzetközi szervezet, melynek a profilja védelmi eszköz kutatás és fejlesztés
- 1996. november 12-én FR, DE, IT és GB létrehozta a szervezetet, 2001-ben az OCCAR egyezmény jogi státuszt adott neki

- A szervezet 16 programon dolgozik, melyek közül a egyik legrágább az Airbus A400M, mely képes nagyobb teher szállítására, mint a Lockheed Martin C-130 repülője
- Néhány másik kiemelendő projekt: MMF, Eurodrone, LSS és FREMM

- MMF név alatt egy többnemzeti többcélú légiutántöltő és szállító repülőgépflootta felállítása zajlik
- Összesen 11 repülő beszerzése van tervben, az első 2020-ban megérkezett
- A Eurodrone a tervek szerint az amerikai MQ-9 Reaper drónnal veszi fel a versenyt amikor elkészül
- 2024-re várják az első prototípus elkészültét

- A Logisztikai Támogató Hajó (LSS) egy olasz-francia fejlesztés, mely során megközelítőleg féltucat kettős felhasználású hajót készítenek
- Az elsőt 2021-ben leszállították Olaszországnak (Vulcano)
- A FREMM program a valaha volt legambiciózusabb európai tengerészeti projekt

Egyéb együttműködések

- BAE Systems TEMPEST angol-olasz-svéd fejlesztés
- FCAS német-spanyol-francia fejlesztés

Felhasznált irodalom

- Molnár, Anna. *Az Európai Unió külkapcsolati rendszere és eszközei*. Dialóg Campus Kiadó, 2018.
- Hill, Christopher, and Karen E. Smith. *European foreign policy: key documents*. Routledge, 2002.
- Gazdag, Ferenc. *Európai integráció és külpolitika*. Osiris, 2005.
- Cskí, Tamás. "Visszatekintés a Nyugat-európai Unióra." *NEMZET ÉS BIZTONSÁG: BIZTONSÁGPOLITIKAI SZEMLE* 3.5 (2010): 66-73.
- Quille, Gerrard. "The European security and defence policy: from the Helsinki Headline Goal to the EU battlegroups." *European Parliament Note* (2006). https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/sede/dv/sede030909notesdp_/sede030909notesdp_en.pdf [Hozzáférés: 2022.10.27.]
- Wolfstädter, Laura, and Valentin Kreilinger. "European Integration via flexibility tools: the cases of EPP0 and PESCO." *Policy Paper* 209 (2017).
- *A Tanács 2004/551/KKBP együttes fellépése az Európai Védelmi Ügynökség létrehozásáról* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32004E0551> [Hozzáférés: 2022.10.27.]
- European Defence Agency <https://eda.europa.eu/who-we-are/Missionandfunctions> [Hozzáférés: 2022.10.27.]
- European Defence Agency history <https://eda.europa.eu/our-history/our-history.html> [Hozzáférés: 2022.10.27.]
- Organisation Conjointe de Coopération en matière d'Armement <http://www.occar.int/about-us> [Hozzáférés:2022.10.29.]
- MAWDSLEY, JOCELYN "Arms, agencies, and accountability: the case of OCCAR." *European security* 12.3-4 (2003): 95-111.
- Team Tempest <https://www.baesystems.com/en/product/team-tempest> [Hozzáférés: 2022.10.29.]

**KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ
FIGYELMET!**

**Gyöngyösi Boglárka: Az ukrajnai háború hibrid értelmezése-
a háborús propaganda megjelenése**

Absztrakt

A napjainkban zajló orosz-ukrán háborút fókuszáltan érinti az előadás, mivel mind időben, mind földrajzi értelemben rendkívül közelséggel van jelen. A hozzá kapcsolódó fogalmakkal nap mint nap találkozhatunk, ám sokszor nem tudományos értékkel használják az elnevezéseket a különböző sajtóorgánokban. Az előadásban annak vizsgálata áll középpontban, miszerint a háborúban megjelennek-e a propagandának a korábbiaktól eltérő eszközei, illetve mik maradtak az állandó elemek. Az összefüggésekbe ágyazott bemutatása, illetve tisztázása a jelenségnek azért releváns, mivel a hadtudományi szakirodalom a következő elnevezéseket, mint propaganda, befolyásolás, információs műveletek, illetve kognitív hadviselés, koronként különbözőképp említette. A propaganda és befolyásolás témaköre történelmi összefüggésben is bemutatásra kerül, különös tekintettel a máig ható folyamatokra. Ezenkívül a hibrid fogalmának történeti fejlődése kiemelt figyelmet kap az előadás keretében. Ennek kontextusában a hazai és nemzetközi szakirodalom megközelítései által a korábbi koncepciók elemzésével a cél a terminológia rendszerbe állítása, illetve annak vizsgálata, miszerint található-e új elem az orosz-ukrán háborút kísérő propagandában a hibrid műveletek tekintetében.

Kulcsszavak: orosz-ukrán háború, hibrid hadviselés, propaganda

NEMZETI
KÖZZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDOVIKA

HADTUDOMÁNYI ÉS
HONVÉDTISZTKÉPZŐ KAR
A HAZÁÉRT MINDHALÁLIG!

Az ukrajnai háború hibrid értelmezése – a háborús propaganda megjelenése

Gyöngyösi Boglárka

*Nemzetközi biztonság- és védelempolitikai
BSc III. évfolyam*

Kutatások a hadtudományban III.
konferencia
2022.10.30.

A KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS MINISZTERIUM ÚNKP-22-1-I-NKE-40 KÖDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK A NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS ALAPBÓL FINANSZÍROZOTT SZAKMAI TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT.

Az előadás tartalma

1. A propaganda fogalmi áttekintése
2. „A narratívák harca”
3. A hibrid hadviselés, mint definíciós probléma
4. Az Ukrajna elleni fegyveres háború hibrid jellege
5. Sárkány ellen sárkányfű?
6. Összegzés - kilátások

A propaganda fogalmi áttekintése

[1]

- Célzott kommunikáció – érdek előmozdítása, meggyőződés/vélemény/viselkedés befolyásolása
- Háborús propaganda
  - Minden kommunikációt áthat valamilyen szándék → erőszak, azzal való fenyegetés
  - Célközönség magatartásának befolyásolása a politikai-katonai célok elérése érdekében konfliktus idején

„...a háborúban a propaganda kísérlet arra, hogy minimális fizikai ráfordítással győzelmet arassunk. A háború előtt a propaganda a fizikai erőszakot helyettesíti, a háború alatt pedig kiegészíti azt.”
- Ellul J.: *Propaganda: The Formation of Men's Attitudes*. 1965.

„A narratívák harca”

[2]

- Ukrajna
  - Nyugati hatalmak megszólítása
  - Gyors reakció a kezdetektől → döntő fölény a nyugati közvéleményben
  - Ukrán elnök folyamatos online jelenléte, célja: nemzetközi támogatás erősítése
  - Harci morál megőrzése a hadseregben és a lakosságban → hősiesség kiemelése
- Oroszország
  - Támadás jogosságának igazolása
  - 2021. október – 2022. február
    - Orosz diplomáciai offenzíva + aktív dezinformációs kampány, eközben orosz erősszpontosítás és beszivárgás
- Mindkét fél egycsatornás kommunikációt – online platformok letiltása
  - RUS – a Facebook, Twitter, Instagram, WhatsApp
  - UKR & Nyugat – Russia Today, Szputnyik

A hibrid hadviselés, mint definíciós probléma I.

- Hatalmas irodalom, DE: koncepcionális megközelítés továbbra is képlékeny
  - Hoffman és Mattis 2005-ös definíciója → versengő elméletek, definíciók, leírások
- Megközelítések: aktorok, eszköztár, domainek, fenyegetettség
- Politikai kontextus vizsgálata
  - Erőviszonyok kiegyenlítése
  - Felelősségre vonás kerülése
  - Politikai és gazdasági érdekek
  - Megmerevedett status quo megtörése
  - Adott terület rendszerszintű megbénítása

[3]

A hibrid hadviselés, mint definíciós probléma II.

- 2000-es évek: terrorizmus, Afganisztán, Irak, Libanon
- 2008: georgiai orosz beavatkozás
- 2014: krími és donbaszi beavatkozás
- Geraszimov 2013-as tanulmánya viszonyítási pont
  - Arab Tavasz, NATO líbiai beavatkozása, posztszovjet színes forradalmak elemzése
    - Háború szabályai megváltoztak
  - Nem katonai eszközökkel stratégiai célok elérése
  - Elmosódtak a szintek
  - NEM a Nyugat elleni fellépés terve, hanem **orosz biztonsági percepció**
- NATO (2015: felkészülés, elrettentés, védelem) & EU (2016: kihívási területekhez konkrét intézkedések) keretek

Az Ukrajna elleni fegyveres háború hibrid jellege

[4]

- Invázió megindításához vezethettek:
  - COVID, lakosság kifáradása, belorusz-litván határ migránsválsága
- 2021. okt. – 2022. febr.:
  - Orosz diplomáciai offenzíva + aktív dezinformációs kampány, eközben orosz erősszpontosítás és beszivárgás az országba
- Sajátosságok
  - Aszimmetrikus – gyengébb fél folyamodik hibrid módszerekhez
  - Orosz fellépés jellege – létező konfliktusok gerjesztése + Nyugat lekötése

Sárkány ellen sárkányfű?

- USA 2021. novemberétől „új” módszert:
  - Hírszerzési információk nyilvános megosztása, ezzel az orosz fél lépéskényszerbe hozása
  - Zavarodottság generálása
  - Idő nyérése Ukrajnának
- 2022. januárjától ukrán oldalon is hibrid módszerek
  - Információs & lélektani hadviselés

[5]

Összegzés - kilátások

- Propaganda - a háború szerves eleme; az erő kiegészítője
  - Ukrajnai háború a hibrid hadviselés része?
    - Igen, egyértelműen.
    - A béke is „hibrid béke” lesz?
    - Hibrid játszmák másik szereplője
- Kína eközben csak figyel...

[6]

Felhasznált irodalom listája

- Dempsey, Judy: Is Russia's War in Ukraine Dividing the World? *Carnegie Europe*. 2022.
- Economist: What is hybrid war, and is Russia waging it in Ukraine? *Economist*, 22 February 2022.
- Hoffman, Frank G; Mattis, James N.: Future Warfare: The Rise of Hybrid Wars. *Proceedings*, November 2005.
- Gerasimov, Valery: The Value of Science Is in the Foresight: New Challenges Demand Rethinking the Forms and Methods of Carrying out Combat Operations. *Military Review*. 2016.
- Rácz András: Oroszország hibrid háborúja Ukrajnában. *KKI-tanulmányok*. Külügyi és Külgazdasági Intézet, Budapest, 2014.

Képek forrásainak listája

- [1] <https://www.qmul.ac.uk/media/news/2019/hss/propaganda-is-a-bigger-danger-now-than-in-the-second-world-war-according-to-new-book.html> (2022.10.29.)
- [2] <https://www.eurointegration.com.ua/eng/articles/2022/09/7/7146307/> (2022.10.29.)
- [3] <https://index.hu/kulfold/2021/03/08/nato-geraszimov-oroszorszag-hibrid-haboru-propaganda/> (2022.10.29.)
- [4] <https://epthinktank.eu/2022/09/06/russias-war-on-ukraine-six-months-on-what-think-tanks-are-thinking/> (2022.10.29.)
- [5] <https://www.economist.com/united-states/2022/02/05/america-is-uniting-against-vladimir-putin> (2022.10.29.)
- [6] <https://alexwilliamson.co.uk/The-Economist-Hybrid-Warfare> (2022.10.29.)

**KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ
FIGYELMET!**

Prilenszky András László: Világűr-politika Magyarországon

Absztrakt

A világűr-politika napjaink egyik ritkábban tárgyalt, de annál jelentősebb területe, mellyel eddig nem vált szokássá széleskörűen foglalkozni Magyarországon. 2021-ben bejelentésre került „Magyarország űrstratégiája” című dokumentum, mely számot ad az elkövetkezendő időszak űrtevékenységének lehetőségeiről, célkitűzéseiről. Azonban, ezen dokumentum megjelenéséig hosszú volt az út Magyarország számára, és habár már 1946 óta beszélhetünk magyar űrtevékenységről, ezen terület fellendülését mégis a 2010-es évekre tehetjük, így napjainkban érzékelhetjük, a jövőtől pedig várhatjuk a további felfelé ívelést. A világűr-politika és az űrtevékenység nem csak államok, de nemzetközi szervezetek, kutatóintézetek és magánvállalatok tevékenységének összessége, mely hangsúlyozza a terület fontosságát. De miért is?

A sikeres űrtevékenység pszichológiai, katonai és technológiai aspektusa is szignifikáns, hiszen a műszaki eredményeken túl presztízs szerzésre, és erődemonstrációra is alkalmas. Emiatt a társadalom minden részének kiemelten fontos a sztratoszférán kívüli tevékenységekhez való direkt vagy indirekt hozzájárulása attól függetlenül, hogy állami vagy privát szektor béli aktorról beszélünk.

Előadásom során prezentálni szándékozom Magyarország helyzetét az nemzetközi űrpolitika rendszerében, kitérve az ország

potenciáljaira, ambícióira és legfontosabb tevékenységeire, melyek gazdaságilag, humánpolitikailag és infrastrukturálisan is hozzájárulnak ahhoz, hogy Magyarország hasznos tagja legye a nemzetközi közösségnek egy mindenki számára biztonságos űrkörnyezet kialakítása érdekében.

Kulcsszavak: Magyarország, világűr-politika, űrtevékenység, nemzetközi közösség, infrastruktúra

Világűr-politika Magyarországon

Készítette: Prilenszky András László
Puskás Tivadar Műszaki Szakkollégium
Geopolitikai és geostratégiai kutatósejt

Előadás felépítése

1. Témaismerítés
2. Világűr-politika céljai
3. Előzmények (1958-ig)
4. Magyarország helyzete a világűr-politikában
5. Napjaink helyzete
6. Jövőkép
7. Források bemutatása
8. Előadás lezárása

Hipotézisek

- Magyarországon érdemes stabil, fejlődőképes űripart kialakítani.
- Magyarországnak jelenleg nincs képessége kialakítani saját űriparát.

Témaismertetés

- **Világűr-politika:** Az államok és nemzetközi szervezetek űrtevékenységének politikai döntéshozatali módszerei, folyamatainak összessége
- Kutatóintézetek, űrügynökségek, fontosabb gazdasági szereplők is résztvevők
- Több tudományterületet egyszerre érint (interdiszciplináris)
- Miért fontos a világűr-politika?
  - Amiatt amit ismerünk az űrben
  - Amiatt amit nem ismerünk az űrben

Világűr-politika céljai

- Közvetlen biztonsági: Katonai célok segítése, hírszerzés, űrbe telepített eszközök védelme
- Közvetett/ nem biztonsági: Legközelebbi bolygók felfedezése, nyersanyag bányászat, űrállomások és műhold rendszerek telepítése
- Tudományos eredmények □ Ország reputációjának javítása
- Világűr-politika és űrstratégia közel vannak egymáshoz
- Világűrjog fontos szereplő □ reagál, megelőz, elriaszt, kordában tart (általában)

Kína, az Egyesült Államok és az Európai Űrügynökség űrtevékenységének áttekintése

- Egyesült Államok:
- Kvalitatív és kvantitatív módszer
  - Visszavágásra vágnak a Szovjetunió sikerei után
  - Kennedy ígérete
  - 60-as években nyugodtabb hangvétel a két nagyhatalom között
    - Nukleáris agressziótól való félelem
  - 1963: Nukleáris tesztek betiltása
  - 1967: Világűr egyezmény (The Outer Space Treaty)
    - Világűrjog és űrtevékenység kerete
  - 1975-ig: Tárgyalások a fegyverkezés lassításáról, kiterjedt kommunikáció

Előzmények (1958-ig)

- Első rakéta a 11. században Kínában
  - Puszkaporos hajtású, papír burkolatú
- + • Áttörés Konsztantyin Eduardovics Ciolkovszkij és Hermann Julius Oberth munkássága által
  - Ciolkovszkij elméleti
  - Oberth elméleti és gyakorlati munkája
- Operation Paperclip és Oszoaviahim programok
- Hiroshima és Nagaszaki jelentősége
- Politikai versengés a hidegháború előzményeként
- 1957: Szputnyik-1
- 1958: NASA létrehozása

Magyarország helyzete a világűr-politikában

- II. Világháború után kezdődik
  - 1946: Magyar Hold-radar-kísérlet
- + • 1970: MTA által készített mikrometeorit-csapda
- 1980-as évek: Első magyar űrhajós egyhetes küldetése a Szaljut-6 űrállomáson
- Legtöbbször közreműködő szerep az orosz projektben
- 1991: Interkozmoszsal való szoros együttműködés vége

Magyarország helyzete a világűr-politikában

- 2012: Első magyar műhold
  - Masat-1
- 2015: Európai Űrügynökséghez csatlakozás
- 2019: Két sikeresen pályára állított magyar műhold
  - SMOG-P, ATL-1
- 2021: SMOG-1 felküldése

Napjaink helyzete

- Megállapodások
  - Franciaország, Portugália, Törökország, Brazília, Izrael, Szingapúr, Finnország, Virgin Galactic, Mexikó, Axiom űrvállalat, Arab Emírségek, Türk Államok Szervezete, V4, Egyiptom, Finnország stb.
- 2021: Magyarország űrstratégiája
  - Nemzetgazdaságot érintő innovációk
  - Hazai űrszektor multiplikátor hatásának erősítése
  - Űrszektor integrációs fejlesztése
  - Nemzetközi szerep erősítése
  - Diplomáciai kapcsolatok bővítése
  - Nemzetközi programokban való szerepvállalás
  - Tudásalapú társadalmi és gazdasági fejlesztések infrastrukturális kiépítése
  - Humánpolitikai és infrastrukturális működés kiépítése és fejlesztése

Jövőkép

- Fő célkitűzés:
  - Hazai vállalatok megkésztetése
  - Piaci pozíció alkatrészek gyártásában
- Miért nem most?
  - Bizonytalan finanszírozás
  - Bürokrácia mértéke
  - Utánpótlásképzés hiánya
- Új úripar megkezdése 2025-ben
- Addig startupok, kutatóintézetek, oktatási intézetek munkája a legfontosabb

Legfontosabb szervezetek napjainkban

- Madmatis.kft
  - Alkatrészeket gyárt, javít kiemelt szervezeteknek/projekteknek
- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
  - Masat-1
  - SMOG-1
  - Vega
- Geodat.kft
  - Térinformatikai adatbázisok gazdasági és földmegfigyelés területén
- 16 egyetemmel konzorciumi megállapodás ürképzés létrehozásáról

Felhasznált források

- Bartóki-Gönczy Balázs, Sulyok Gábor, Both Előd, Daczi Diána, Ganczer Mónika, Edl András, Horváth Attila, Kecskés Gábor, Mihálka György, Punczmann Ádám Tamás, Sipos Attila, Tari Fruzsina, Vári Péter, lectored by Nagy Boldizsár: *Világúri jog* (Szerkesztők: Bartóki-Gönczy Balázs and Sulyok Gábor), Budapest, Ludovika kiadó, 2022.
- Az *ESA közleménye* Magyarország ESA csatlakozásáról (2015) link: [ESA - Hungary becomes ESA's 22nd Member State](#)
- Kétoldalú együttműködési megállapodások link: [space.kormany.hu](#)
- Hazai űrkörkép 2020, Magyar Asztronautikai Társaság, Budapest, 2020
- Külgazdasági és Külügyminisztérium Űrkutatásért és űrtevékenységért felelős főosztály: Az UniSpace program első tanévnnyitója, [space.kormany.hu](#)
- ESA AGENDA 2025 Make space for Europe , *Microsoft Word - ESA Agenda 2025 - 31 March 2021 v2 clean.docx* ([kormany.hu](#))
- This is ESA , Hun , 2020, [This_is_ESA_HU.pdf](#) ([kormany.hu](#))

Köszönöm szépen a figyelmet!

Baji Raik Martin: Az augmentált valóság technológiájának alkalmazása a modern harctéren

Absztrakt

A kiterjesztett valóság („Augmented reality”) technológiájának harctéri alkalmazása eddig nem ismert képességekkel, és előnyökkel ruházhatja fel napjaink harcoló egységeit. A legalacsonyabb, harcászati szinttől egészen a hadászati nagyságokig is alkalmazható technológia képes egyaránt a katona helyzetismeretét, valamint döntéshozatali-képességét is forradalmian fejleszteni valós idejű információk pontos, és időszerű továbbításával különböző „interfészeszközökön” keresztül. Előadásom ezen más-más célt szolgáló, azonban ugyanazon technológiát alkalmazó készülékek, és megjelenésük a hadviselés minden szintjére gyakorolt jelentős hatását hivatott bemutatni.

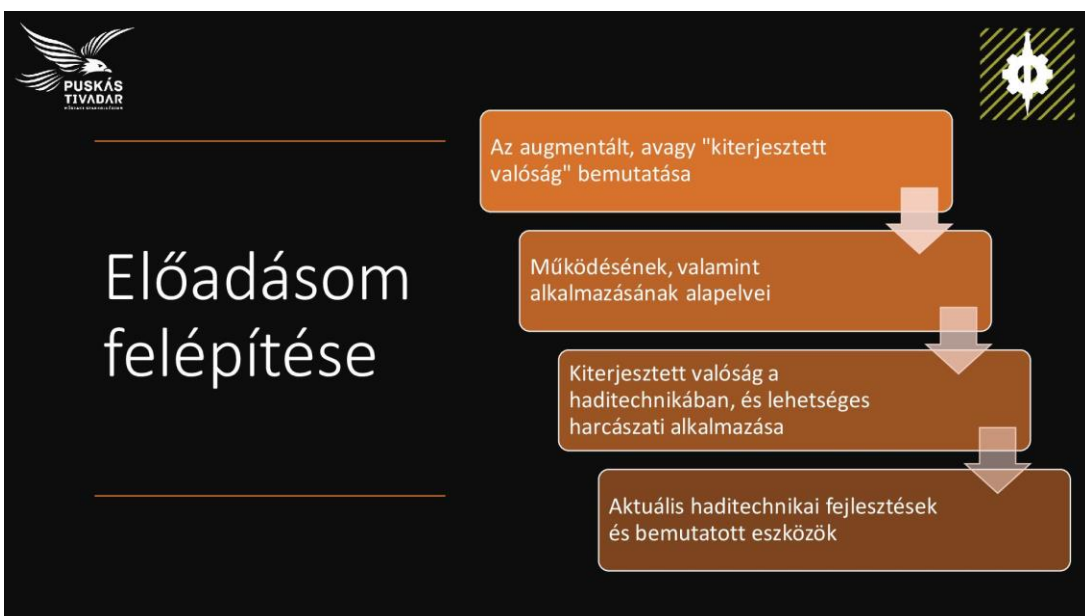
Érintem az „augmentált valóság” működésének és alkalmazásának alapelveit, majd részletesen bemutatom annak lehetséges haditechnikai, harcászati, valamint hadvezetési alkalmazásait a legfőbb, már haderők által rendszerbe állított, vagy fejlesztés alatt álló eszközök segítségével.

Ezen eszközök egészen a közel egy évtizede használatban lévő éjjellátó-készülékekkel kombinált korlátozott AR rendszerektől, a jelenleg még mérsékelten alkalmazott, főként járművekben jelen lévő sisakrögzített képernyőrendszereken át, a Microsoft HoloLens 2 platformra épített, gyalogsági használatra fejlesztett „IVAS” -

rendszerekig terjednek. Ezen készülékeken túl kiemelem az Egyesült Államok „New Generation Squad Weapon” programjának keretein belül kifejlesztett Vortex XM157 „Fire Control” optikai rendszerét, és annak képességeit is; bemutatva forradalmi jelentőségét a jövő harcászati környezetében.

Célom rámutatni azon képességekre, melyeket ezen eszközök alkalmazása nyújt, valamint azok bemutatása már létező példák segítségével. A kiterjesztett valóság technológiájának fejlődése minden bizonnyal a hadviselés evolúciójának egy új lépcsőfokát jelenti, azonban még kérdéses, hogy az új technika alkalmazásának milyen mértékben fog határokat szabni annak kiemelkedő költsége a kutatás-fejlesztés területén.

Kulcsszavak: kiterjesztett valóság; forradalmi; harctéri alkalmazás; rendszer

A kiterjesztett valóság

- Mitől "kiterjesztett"? A valóság látszólagos kibővítése virtuális úton
- Az információ "real time" továbbítása a felhasználóhoz, egy interaktív környezetet teremtve folyamatos frissüléssel
- Rendszerint kamerák által biztosított, valamint mesterséges intelligencia segítségével elemzett kép felhasználása

A kiterjesztett valóság által nyújtott lehetőségek

- A harcoló egységek folyamatos, percről-percre történő tájékoztatása a 3D-s tér, és a felhasználó környezetének kihasználásával
- Fejlett kiképzőeszközök, valamint tágabb kiképzési lehetőségek, csökkentett forrásigénybevétellel
- Továbbfejlesztett művelettervezés, térben ábrázolt térképek, és adatok felhasználásával

Kiterjesztett valóság a haditechnikában

- Az augmentált valóság által hozott haditechnikai, és harcászati forradalom a hadszíntér minden szintjét érinti; legfőbb példái az „AR” harcászati alkalmazásának:
- Enhanced Night Vision Goggle - Binocular (ENVG-B)
- Integrated Visual Augmentation System (IVAS)
- Az F-35 Lightning II harmadik generációs "HMDS" sisakrögzített képernyőrendszere
- Az újonnan bemutatott AbramsX harckocsi F-35 Lightning II vadászbombázóhoz hasonló, kezelőszemélyzetet segítő AR-rendszere
- Az „NGSW” program keretein belül rendszeresített Vortex XM-157 optika

Az ENVG-B

Hajlítható éjjellátótest,
beépített hőkamera-modullal

Az ENVG-B

- Az integrált hőkameraképesség, valamint iránytű működés közben

IVAS

Integrated Visual Augmentation System

Tartozékai:

- Ruggedized Heads-Up Display (HUD), cable, body-borne computer pack (Puck)
- Conformal Wearable Battery (CWB)
- Squad Radio
- Squad Immersive Virtual Trainer (SiVT) infrastructure and equipment ("SiVT in a box")
- Tactical Cloud Package (TCP)
- Cloud Service

A harmadik generációs HMDS sisakrögzített képernyőrendszer

VORTEX XM-157

A vortex XM-157 AR integrált optika

Az optika integrált AR-rendszere, valamint távolságmérője működés közben

Forrásaim

- www.peosoldier.army.mil
- TaskAndPurpose.com
- www.jsf.mil
- Az Egyesült Államok 2018-as Nemzeti Biztonsági Stratégiája
- [Medium.com](https://www.medium.com)

Dr. Németh András, valamint Virágh Krisztián alábbi publikációja: <https://kiadvany.magvarhonvedseg.hu/index.php/HT/article/view/763/754> www.modernbattlespace.com

A Garand Thumb Youtube-csatorna (Képforrás)

Köszönöm a figyelmet!

Schiller Gábor: A harkovi és limani offenzíva

Absztrakt

Az Oroszországi Föderáció erőit meglepte szeptemberben az ukrán fegyveres erők koordinált támadása, mely célja a harkovi közigazgatási terület visszaszerzése volt és sikerrel is járt. Az orosz fél Herszon visszafoglalásának kísérletére számított, mely az első, sikertelen ukrán offenzíva helyszíne is volt. Az ukrán csapatmozgásokról szóló jelentéseket a felsővezetés nem vette figyelembe, a térségben főként alulfelszerelt donyecki milíciák védték a természetes akadályokban szegény területet. Az ukrán 14., 92. és 93. gépesített dandár, valamint a 80. és 25. légiszállítású dandár az offenzíva előtti napokban érkezett közeli falvakba és az Andriivkától délre található erdőbe, ahol az orosz felderítés nehezen tudta követni a csapatmozgásokat. Az ukrán csapatok jól felszereltek voltak, a nyugati fegyverszállítmányok közül számos eszközt használtak, legyenek azok M113-as PSZH-k, lengyel T-72 harckocsik vagy a háború korai szakaszában nemzetközi hírnévre szert tevő TB-2-es Bayraktar drónok. A területről kivonták az alulfelszerelt és alacsony képzettségű területvédelmi dandárokat, így az orosz felet arra a hitre vezették, hogy a térségben nem lesz komolyabb támadási kísérlet, csak a fronton lévő egységeit rotálja az ukrán fél. A támadás során az ukrán fél visszaszorította a donyecki milíciákat az Oszkol-víztározóig, majd az attól Keletre található területekre is betört. Az offenzíva szeptember 10-re az

iziumi kiszögellést is felemésztette majd szeptember 10-től október 2-ig az utolsó limani védőket is keletre űzték.

Kulcsszavak: Herszon, Liman, Oroszországi Föderáció, Ukrajna, Offenzíva

A harkovi és limani offenzíva

Készítette: Schiller Gábor

Források

Térképek: militaryland.net, deepstatemap.live

OSINT: Telegram (Kyiv Independent, Intermarium TV, Bellum Acta, ATF – Anti Terror Force, Intel Slava Z)

defensepoliticsasia.com

liveuamap.com

oryxspioenkop.com

Alaphelyzet

Tűlerő?

elégtelen orosz csoportosítás

Tűzéréség

orosz számbeli, ukrán technológiai fölény

HIMARS

logisztika pusztítása

Harkov kezdetben

Eddigi harcok

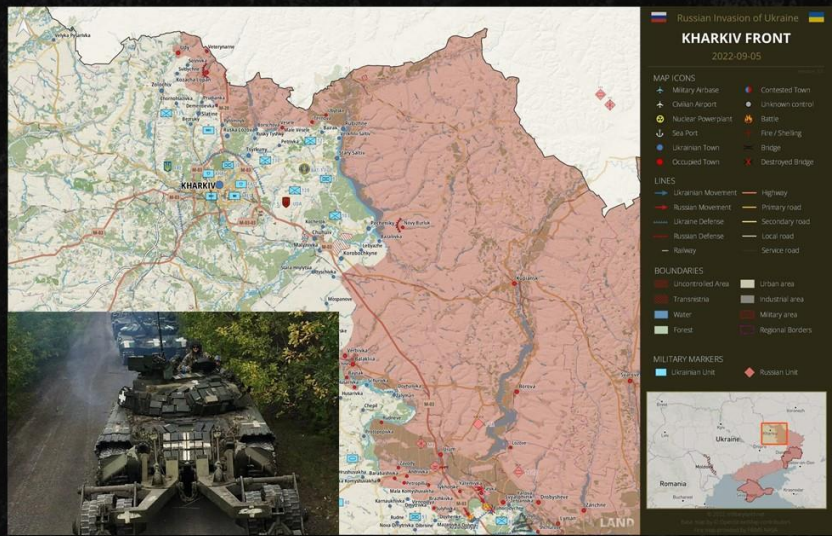
északi kivonulás

„O” csoport

kudarok

Ütköző érdekek

dél és „Z” csoport közt

Csapatok

Légiszállítású
dandárok

Gépesített
dandárok

brit kiképzés

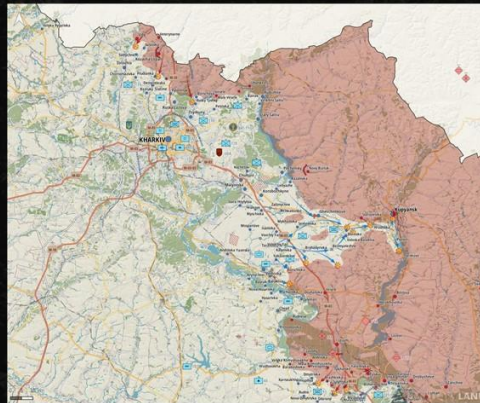
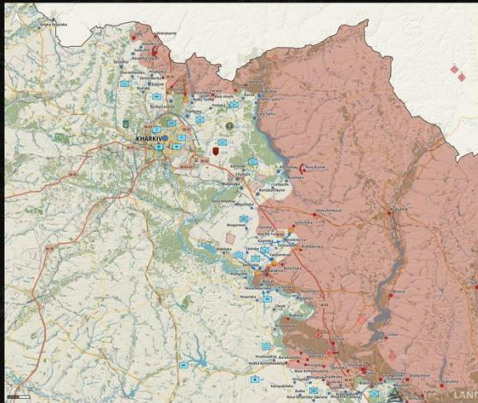
Területvédelmi
dandárok

egységek
rotálása

Műveletek Harkovban

Betörés - Déli irány - Bekerítések

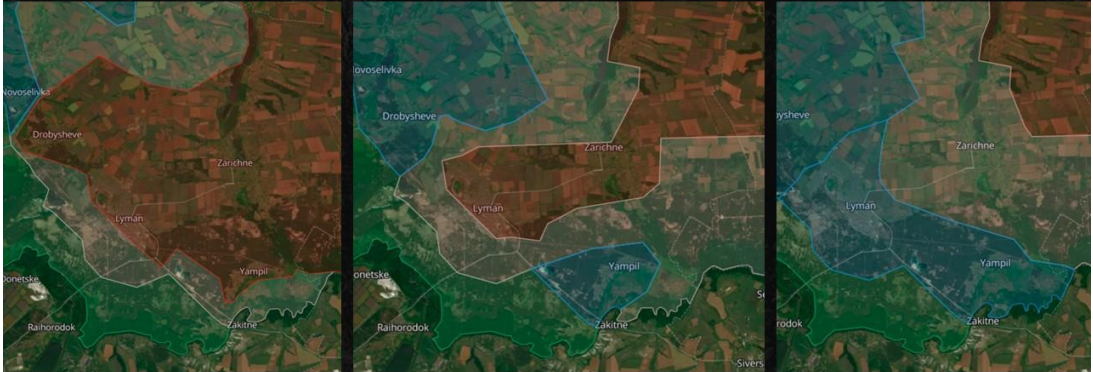

A támadás Balaklijától indult, a fő támadóerő egy 2500 fős kontingens kivételével Keletnek indult

Liman

Védelem – Erőviszonyok - Eredmények

Az ukrán fél a mélységi felderítés jelentései ellenére is kimerült egységekkel támadt Limanra, az orosz védelem így is elégtelennek bizonyult

Köszönöm a figyelmet!

schiller.gabor01@gmail.com

Lakatos Gergely Márk: A „sötét kontinens” sötét üzenetei

Absztrakt

A Tigréi háború 2020. november 3.-ai kitörése óta Etiópia lakossága szörnyű szenvedés és pusztítás áldozatául esett. A harcoló felek mindegyike követett el véres, borzalmas atrocitásokat, jellemzően az ellenoldal civil célpontjai ellen. Nemzetközi viszonylatban közel nem övezi akkora érdeklődés, vagy aggodalom az eseményeket, mint melyek Ukrajnában zajlanak, ugyanakkor egy (világviszonylatban) szintén kulcsfontosságú régióról van szó.

Előadásomban a konfliktus háttéréből kiindulva szeretném bemutatni az elképzelésemet arról, hogy mi is lehet a célja és az oka a háborúnak valójában, és hogy ehhez hogyan kapcsolódnak az elkövetett rémtettek. Bár elsőre kézenfekvő magyarázatnak tűnhet az etnikai gyűlöletet okolni, úgy gondolom ennél sokkal árnyaltabb az események háttere. A múltbeli események nagyvonalakban való ismertetése után a háború eddigi, főbb állomásait vizsgálom meg, továbbá három különböző támadást, mint példákat atrocitásokra, is górcső alá veszek, melyek közelebb hozhatják az érdeklődő kutatót a helyzet megismeréséhez.

Végezetül levonom következtetéseimet, melyeket reményeim szerint eddigre már az érdeklődőben is valamelyest megfogalmazódnak: hogy az egész háború nem más, mint az országot a háború előtt vezető elit harca az újonnan színre lépett

kihívókkal szemben. Ebben a harcban pedig a lakosság terrorizálása az ellenoldal gyengítésének mindenkori leghatékonyabb eszköze.

Kulcsszavak: háborús bűncselekmények, politikai cél, hatalmi harc, terror

A "Sötét Kontinens" sötét üzelmei

Az tigríi háborúban elkövetett háborús bűncselekményekről röviden

Lakatos Gergely Márk előadása

Téma ismertetése és tartalmi egységek

- Bevezetés
  - A konfliktus háttere I-III.
  - A háború eddigi, főbb eseményei
- **Háborús bűncselekmények**
  - Előszó
  - Néhány példa I.-III.
  - Egyéb eszközök
- Mi lehet a mértéktelen erőszak hátterében?
  - Hipotézis
  - Magyarázat

Bevezetés – A konfliktus háttere I.

- Etiópiában több, mint 80 különböző etnikai csoport található. A négy legnagyobb az oromo, az amhara, a szomáli, és a tigrinya.
- Ezek a csoportok rendszeresen kerültek(nek) összetűzésbe egymással, erőforrások, területi viták, egyéb okán.
- Etiópia államformája szövetségi köztársaság – az egyes tartományok etnikai alapon vannak szervezve, magas belső autonómiával rendelkeznek.

3

Bevezetés – *A konfliktus háttere II.*

- A tigrinyák már a 20. század közepe óta folyamatosan küzdenek a centralizációs törekvések ellen.
- 1943-ban I. Haile Selassie császár reformjaival szálltak szembe.
- 1974-ben a Derg rezsim ellen fogtak fegyvert miután azok megpuccsolták az addig uralkodó császárt.

5

Bevezetés – *A konfliktus háttere III.*

- 1993-ban Eritrea népszavazás által függetlenedik, azonban hamar, már 1998-ban háború tör ki a két ország között.
- Bár az új alkotmány alapján az ország egy köztársaság lett, a tigrinya Meles Zenawi irányítása alatt az ország pártállamból egypárti demokráciává alakult.
- 2018-ban az oromo származású Abiy Ahmed került az ország élére, aki teljesen megváltoztatta az ország addigi irányát.

6

Bevezetés – A háború eddigi, főbb eseményei

- A háború 2020. november 3.-án tört ki.
- A kormányerők november 28.-án elfoglalták a tigrinyák fővárosát, Mekellét.
- Röviden ezt követően eritreai katonák is megjelentek Tigrében.
- A tigrinyák gerilla hadviselésre kényszerültek, a két ország kormányerői jelentős erőfölényben voltak.
- 2021 június 22.-én Tigréi Védelmi Erők visszafoglalták Mekellét és átfogó ellentámadásba kezdtek.
- 2022 március 22.-éig változó intenzitással dúltak a harcok, ezt a periódust egy tűzszünet zárta le.
- Augusztus végén kiújult a konfliktus, azóta szakadatlanul zajlik.*

7

Háborús bűncselekmények - Előszó

- A háború kezdete óta mindkét fél elkövetett számtalan atrocitást.
- Eddig valahol 385 és 600 ezer fő közt lehet az áldozatok száma összesen*.
- Az elkövetett bűnök típusa kínzásoktól kezdve, civilek kivégzésén át, tömeges erőszakolásokig egy nagyon széles skálán mozog.
- Ami mindben közös, hogy válogatás nélkül vesznek célba bárkit; férfit, nőt, gyermeket.

9

Háborús bűncselekmények – Néhány példa I.

A Mai Kadra-i mészárlás

- Rögtön, már a konfliktus elején, november 9.-én történt az incidens.
- Tigréi fiatalok illetve amhara milicisták is részt vettek az öldöklésben.*
- Az áldozatok pontos száma ismeretlen.
- Az esemény körülményei eltervezett, szisztematikus népirtás szándékára engednek következtetni.*

10

Háborús bűncselekmények – Néhány példa II.

Akszúmi mészárlás

- 2020. november 28.-án történt.
- Az esemény az Akszúmért vívott csatá(k)hoz köthető.
- Az Eritreai Védelmi Erők tehetőek felelőssé, mint elkövetők.*
- Az áldozatok pontos száma, akárcsak az előző példánál, nehezen meghatározható.*
- A városban a mészárlással párhuzamosan heves fosztogatás is zajlott.

11

Háborús bűncselekmények – Néhány példa III.

Dedebit bombázása

- 2022 január 7.-én történt az incidens.
- Az Etióp Légierő hajtotta végre az akciót, ami a tigréi régió városait érintő széleskörű bombázások része volt.
- Dedebitben egy otthonaikat elhagyni kényszerülők számára fenntartott táborot sikerült semlegesítenie a légierőnek.
- A halottak számát 56-59 főre teszik, illetve további 30 fő megsérült a támadásban.

12

Háborús Bűncselekmények – Egyéb eszközök

- Az UNFPA márciusi jelentése alapján 13 millió ember szorul humanitárius segítségre.
- 2.1 millió ember kényszerült elhagyni az otthonát a háború által sújtott területeken.
- Az eddigi összes áldozat „csupán” nagyjából harmada halt meg közvetlenül a harcok során, a legtöbben az éhezés és az egészségügyi ellátás hiánya okán haltak meg.
- A háború kitörése óta a tigrinyákat hátrányosan megkülönböztetik az országon belül.

13

Mi lehet a mértéktelen erőszak hátterében? - Hipotézis

- Bár a legtöbb indikátor abba az irányba mutat, hogy etnikai homogenitás létrehozásának szándéka és gyűlölet váltja ki a féktelen erőszakot, érdemes lehet egy másik irányból is megközelíteni az eseményeket.
- A legtöbb bűncselekményt céllal, szándékosan; nem spontán, hirtelen felindulásból követhették el.
- A lehetséges célok mind ugyanabba az irányba mutatnak: az országon belüli elitek hatalmi harcának eszköze a lakosság terrorizálása.

14

Mi lehet a mértéktelen erőszak hátterében? - **Magyarázat**

- Többször megfigyelhető volt már a miniszterelnök kommunikációjában azon szándéka, hogy homogenizálja az országot és felszámolja a korábbi etnikai alapokon nyugvó status quo-t, ami a tigréi régió befolyását szavatolta.
- Mind az eritreai kormány, mind pedig az etióp kormány szempontjából előnyös lehet a tigrinyák ellehetetlenítése, földjeik kisajátítása – ez hozhatta el a békét is a két ország között.
- Belföldön a tigrinyák egy problémás kisebbséget alkotnak, külföldön meg határviták rontják a renoméjukat.

15

Köszönöm a figyelmet!

Ha még van rá idő, szívesen válaszolok kérdésekre is.

16

Felhasznált források

[2.3 million children in Tigray region of Ethiopia need humanitarian assistance, as thousands flee across border into Sudan. \(unicef.org\)](#)
[UNEPA Ethiopia Humanitarian Response Situation Report - March 2022 - Ethiopia | ReliefWeb](#)
[Tigray war has seen up to half a million dead from violence and starvation, say researchers - The Globe and Mail](#)
[More than 7,000 captive Ethiopian soldiers are marched through the streets of Tigray \(telegraph.co.uk\)](#)
[Aid workers say Ethiopia air strike in northwest Tigray killed 56 people | Reuters](#)
[Evidence from civilian bombing in Ethiopia points to Turkish drone - POLITICO](#)
[Human Rights Commission investigation reveals massacre in Axum \(borkena.com\)](#)
[Ethiopian air strikes kill 108 civilians in Tigray region, UN says - The Globe and Mail](#)
[Ethiopia: Airstrike kills dozens in Adi Daero, Tigray Region, Oct. 4 | Crisis24 \(qarda.com\)](#)
[Ethiopia: Airstrike reportedly kills at least five people in Denqolal, Tigray Region, Oct. 7 | Crisis24 \(qarda.com\)](#)
[Tigray: Analysis of massacre video raises questions for Ethiopian Army - CNN](#)
[Ethiopia Tigray conflict: Rebels build new capture of capital - BBC News](#)
[Ethiopia: Suspected FANO rebels kill up to 61 people in Amuraw district, Oromia Region, Aug. 30 | Crisis24 \(qarda.com\)](#)
[Ethiopia: Atria | Country Profile | Crisis24 \(qarda.com\)](#)
[Tigray People's Liberation Front - BBC News](#)
[In Pictures: Eritrean refugees caught in crossfire in Ethiopia | Conflict News | Al Jazeera](#)
['Leave no Tigrayan': In Ethiopia, an ethnicity is erased | AP News](#)
[Ethiopia: Crimes Against Humanity in Western Tigray Zone \(amnesty.org\)](#)
[Young men take up arms in northern Ethiopia as atrocities fuel insurgency | Ethiopia | The Guardian](#)
[Ethiopia convicts soldiers of crimes against civilians in Tigray | Conflict News | Al Jazeera](#)
[Source of dehumanizing hate speech points to mounting risk of mass atrocities in northern Ethiopia, experts say - The Globe and Mail](#)

17

Felhasznált források

[Ethiopia forces accused of deadly attack as Tigray war escalates | Conflict News | Al Jazeera](#)
[The conflict in Ethiopia's Tigray region, explained - Vox](#)
[Ethiopia's Civil War in Tigray Region Is Heating Up Once Again - Bloomberg](#)
[Eritrean soldiers killed hundreds of civilians in Tigray, HRW | Conflict News | Al Jazeera](#)
[Ethiopia: Militant attack on passenger bus near Adi Mesino, Tigray Region, leaves at least six people dead, 10 others injured Feb. 18 | Crisis24 \(qarda.com\)](#)
[Eritrean troops killed more than 100 civilians in Tigray, Rights group | News | Al Jazeera](#)
[Broken: Acts of ethnic cleansing committed in Western Tigray | CNN Politics](#)
[Ethiopia's Tigray war: The short, medium and long story - BBC News](#)
[Eritrea starts big offensive in Ethiopia's Tigray region - TPLF - BBC News](#)
[Ethiopia's Tigray war: Satellite images capture troop build-up near Eritrea border - BBC News](#)
[Rise and fall of Ethiopia's TPLF - from rebels to rulers and back | Ethiopia | The Guardian](#)
[Source of dehumanizing hate speech points to mounting risk of mass atrocities in northern Ethiopia, experts say - The Globe and Mail](#)
[Ugent - Geography - Contact](#)
[Ethiopia's Tigray crisis: Report says war crimes may have been committed - BBC News](#)
[Ethiopia's Tigray conflict: Why the rest of the world is worried - BBC News](#)
[Ethiopia's War Leads to Ethnic Cleansing in Tigray Region, U.S. Report Says - The New York Times \(nytimes.com\)](#)
[Tigray war has seen up to half a million dead from violence and starvation, say researchers - The Globe and Mail](#)

18

Felhasznált források

[Ethiopia's War Leads to Ethnic Cleansing in Tigray Region, U.S. Report Says - The New York Times \(nytimes.com\)](#)
['Leave no Tigrayan' in Ethiopia, an ethnicity is erased | AP News](#)
[EU envoy: Ethiopian leadership vowed to 'wipe out' Tigrayans | AP News](#)
[How ethnic killings exploded from an Ethiopian town | Reuters.com](#)
[Ethiopia claims big advance in Tigray, Amnesty reports mass killing | Reuters](#)
[Ethiopia: Tigrayan forces murder, rape and pillage in attacks on civilians in Amhara towns - Amnesty International](#)
[Hundreds died in Axum massacre during Tigray war, says Amnesty | Ethiopia | The Guardian](#)
[Satellite images reveal massacre victims' graves in Ethiopia's holiest city | World | The Times](#)
[Ethiopia: Eritrean troops' massacre of hundreds of Axum civilians may amount to crime against humanity \(amnesty.org\)](#)
[Reports of executions and mass rape emerge from the obscured war in Ethiopia's Tigray region - CBS News](#)
[Statement by UNICEF Executive Director Henrietta Fore on reported killing of hundreds of civilians, including children, in Afar, northern Ethiopia](#)
[After Secret US Talks Fail, A Hidden War in Africa Rapidly Escalates - The New York Times \(nytimes.com\)](#)
[Evidence from civilian bombing in Ethiopia points to Turkish drone - POLITICO](#)
[Ethiopia's Tigray crisis: PM Abiy calls on citizens to take up arms against rebels - BBC News](#)
[Ethiopia: At least 56 killed in Tigray airstrike on camp for internally displaced, aid workers say | World News | Sky News](#)
[Ethiopian government accused of deadly air strikes on Oromiya region | Reuters](#)
[Dozens killed in Ethiopian air strike on IDP camp in Tigray | Conflict News | Al Jazeera](#)
[Air strike on playground kills 7 in Ethiopia's Tigray region - hospital | Reuters](#)
[Air strike on playground kills 7 in Ethiopia's Tigray region - hospital | Reuters](#)
[Ethiopia: 19 people killed in latest drone strikes in Tigray | World news | The Guardian](#)

Szabó Bence: Lengyelország mai felfegyverkezése az orosz-ukrán háború hatására

Absztrakt

2022. február 24-e ráébresztette Európa államait, milyen fontos szerepet is töltenek be a fegyveres testületek az országok szuverenitásában, még a 21 században is. Ismét előtérbe kerültek az újrafegyverező hatalmak, ezekből emelném ki Lengyelországot, mely az egyik legambiciózusabb fegyverkezési programot hajtja végre. Célja Európa egyik legerősebb hadseregének létrehozása és nem mellesleg az Orosz Föderáció elrettentése egy következő katonai agressziótól. Kutatásom ezt a nagyszámú fegyverbeszerzést veszi górcső alá, ugyanakkor Lengyelország különleges helyzetéből adódóan ennyi nem elég. Szeretném ismertetni az orosz és a lengyel nép közötti történelmi kapcsolatot, valamint bemutatni az ukrán fél szerepét is.

Lengyelország megkötötte története eddigi legnagyobb fegyverbeszerzéseit, új partnert talált magának Dél-Korea személyében. A Dél-Korea és Lengyelország közötti párhuzamot is fontosnak tartom megvilágítani, hisz ez az egész fegyverkezési program mögött ott húzódik. Mindezek mellett az Egyesült Államok továbbra is Lengyelország első számú szövetségese, biztonságának garantálója. E két állam védelmi együttműködésében is történtek fejlemények, kutatásom ezt is taglalja.

Bemutatom az egyes fegyverrendszereket, és a mögöttük húzódó stratégiai célokat is ismertetem. A kutatás bemutatja, hogy a lengyel vezetés milyen következtetéseket vont le a háborúból, s hogy milyen további céljai vannak az ország fegyveres erőinek modernizálásban.

Kulcsszavak: Fegyverkezési program, modernizáció, orosz-lengyel viszony, USA, Dél-Korea

Lengyelország mai fegyverkezése az orosz- ukrán háború hatására

Szabó Bence
2022.10.30.

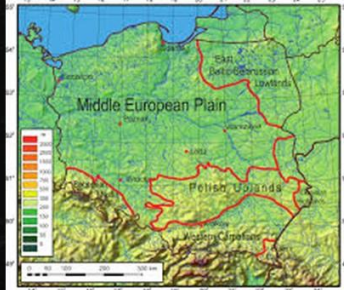
Tartalom:

- I. Előzmények, okok
- II. Politikai szint
- III. Haderőnemek fejlesztése,
beszerzések
- IV. Összegzés

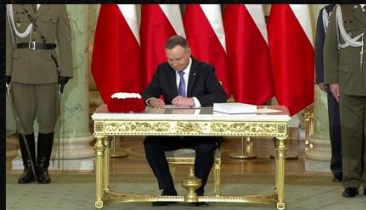
Fenyegetettség érzése:

- **Geopolitikai helyzet**
  - Több, mint 600 km közös határszakasz
  - Domborzati viszonyok
- **Történelmi tapasztalatok!!!**
  - Jelentős támogatás Ukrajnának

Politikai szint

- **HONI VÉDELMI TERV**
(Motherland Defense Act)
  - Komplex haderőfejlesztő program
  - Védelmi ipar erősítése
  - Önkéntes katonai szolgálat
  - Tartalékos rendszer visszavezetése
  - Pénzügyi alap
  - Civil-katonai együttműködés erősítése
- 3% GDP
- 300 000 fős állomány

[Wojksa Terytorialej]

Modernizáció

1. Gyorsaság
→ Dél-Korea
előnye
2. Szovjet technika
lecserélése és a
modern
igényeknek
megfelelő új
eszközök
vásárlása
3. Lengyel védelmi
ipar részvétele

Szárazföldi haderő

- Abrams harckocsi (SEPv3)
- M1074 Joint Assault Bridge
- M88A2 Hercules ARV
- Borsuk IFV

Szárzsföldi haderő

- K239 Chunmoo rakéta-sorozatvető
- K2PL harckocsi
- K9PL önjáró löveg
- Redback IFV

Haditengerészet

- **Miecznik program**
  - 2021-2035
  - Modernizáció
  - 3 új fregatt
- Arrowhead 140 PL

Légierő

- FA50 vadászgép
- AH-64E Apache helikopter
- AW149 helikopter
- MQ-9A Reaper
- Patriot
- Narew
- PILICA + program
- PIORUN

Összegzés

Eszköz neve	Típus	Mennyiség (db)	Forrás	Költség (USD)
M1A2 Abrams	harcosci	260	USA	4,75
M1074	hadihid hordozó láncfalpas	17	USA	
M88A2 Hercules	páncélozott mentőjármű	26	USA	~12,5
AH-64E Apache	támadó helikopter	96	USA	
MQ-9A Reaper	drón	-	USA	lizing
K2PL	harcosci	1000	Dél-Korea	5,77 (3,37+2,4)
K9PL	önjáró löveg	600	Dél-Korea	
K239 Chunmoo	rakéta-sorozatvető	288	Dél-Korea	3,55
Redback	gyalogosági harci jármű	670	Dél-Korea	7
FA50	könnyű vadászgép	408	Dél-Korea	
AW149	könnyű helikopter	32	Olaszország	1,15

Források:

- <https://www.meta-defense.fr/en/2022/09/09/why-does-poland-have-defense-bulimia/>
- https://pjlaski.pl/wp-content/uploads/2017/03/Pulaski_Policy_Paper_Nr_6_17_EN.pdf
- <https://www.defensenews.com/naval/2022/03/04/polish-navy-chooses-arrowhead-140-design-for-new-frigates/>
- <https://www.gov.pl/web/national-defence/munition-storage-area-for-the-allied-forces-is-being-built-in-powidz>
- <https://defence24.com/armed-forces/mq-9-finally-wears-polish-air-force-colors>
- <https://www.defensenews.com/global/europe/2020/01/31/poland-inks-46-billion-contract-for-f-35-fighter-jets/>
- <http://polska-zbrojna.pl/home/articleshow/37629?t=Safe-Sky>
- <https://www.rp.pl/biznes/art192609/1-rakietowa-narew-za-60-mln-zytych-ostudzi-wladimira-putina>
- <https://www.gov.pl/web/national-defence/strengthening-polish-armed-forces-air-defence-capabilities>
- <https://www.gov.pl/web/national-defence/k2-tanks-k9-howitzers-and-fa-50-aircrafts-the-polish-army-will-receive-powerful-weapons-and-the-polish-defence-industry-will-receive-a-strong-impulse-for-development>
- <https://militarycognizance.com/2022/08/28/poland-and-korea-sign-the-largest-arms-deal-in-history/>
- <https://www.gov.pl/web/national-defence/more-orders-for-the-most-modern-equipment-for-the-polish-army-soon>
- <https://defence24.com/armed-forces/land-forces/polish-borsuk-ivf-programme-to-move-forward-soon>

Képek forrásai:

- <https://core.ac.uk/download/pdf/71969351.pdf>
- <https://www.economist.com/briefing/2022/07/08/russias-menacing-of-ukraine-is-unlikely-to-induce-nato-retreat>
- <https://www.gov.pl/web/national-defence/abrams-for-poland---we-reinforce-the-potential-of-the-polish-armed-forces>
- <https://www.gettyimages.com/photos/m142-himars>
- https://twitter.com/Poland_MOD
- <https://mil.in.ua/en/news/poland-in-negotiations-to-buy-korean-k239-chunmoo-missile-system/>
- <https://defence24.com/armed-forces/polish-iron-division-tests-redback-ivf>
- <https://www.babcockinternational.com/news/babcock-introduces-arrowwardtm-to-its-portfolio-of-global-ship-build-and-support/>
- <https://mil.in.ua/en/news/poland-signed-contracts-to-purchase-4-squadrons-of-korean-fa-50-light-combat-aircraft/>
- <https://www.scramble.nl/military-news/poland-buys-aw149s>
- <https://defenceindustrynews.com/air/poland-leased-the-mq-9-reaper/>

Köszönöm szépen a
figyelmet!

Molnár Anna: A műveleti szerepvállalás kezdete – A NATO Nyugat-balkáni tevékenységének áttekintése

Absztrakt

Az Észak-atlanti Szerződés Szervezete (North Atlantic Treaty Organization, NATO) az 1990-es évek során, a Szovjetunió összeomlását követően kezdte el kialakítani műveleti-missziós tevékenységi körét és szerepvállalását. Ennek akkori színterét a NATO területén kívül eső Nyugat-Balkán térsége adta, ahol a nemzetközi közösség kezdeti hezitáló részvételét hosszabb távon sikerült egy rendkívül proaktív szerepvállalássá alakítani. A délszláv háborúba való beavatkozás során a Szövetségnek az új stratégiai irányából és tevékenységi köréből fakadóan számtalan kihívással kellett megküzdenie az elindított műveletei és missziós során. A megszerzett tapasztalatok viszont tökéletes alapot és mintát biztosítottak a NATO számára az ezredfordulót követő szélesedő műveleti spektrumban elindított harmadik-és negyedik generációs missziói során.

A Nyugat-balkáni műveleti szerepvállalás áttekintése egy nagyobb kutatásom részegységét képezi, melynek célja a NATO több mint három évtizedes műveleti szerepvállalásának átfogó vizsgálata. Ennek pedig kiemelten fontos és hangsúlyos részét képezi a Szövetség Balkánon elindított műveleteinek és misszióinak áttekintése, illetve az ott folytatott tevékenység értékelése.

Kutatásomban elsőként azonosítottam a műveletek által érintett három országban (Bosznia-Hercegovina, Koszovó, Észak-Macedónia) felmerülő különböző kihívásokat, majd a NATO által ezekre adott válaszlépéseket. Ezt követően azzal foglalkoztam, hogy a fennálló problémák kezelése során a Szövetség mely területeken tudott részleges vagy akár teljes sikereket elérni, ezzel kész megoldási mintát szolgáltatva, illetve mely kihívások kezelésének feladata maradt rá a későbbi, globális hatókörű műveletek vezetésére és irányítására.

Kulcsszavak: NATO, Nyugat-Balkán, műveleti szerepvállalás

A MŰVELETI SZEREPVÁLLALÁS KEZDETE A NATO NYUGAT-BALKÁNI TEVÉKENYSÉGÉNEK ÁTTEKINTÉSE

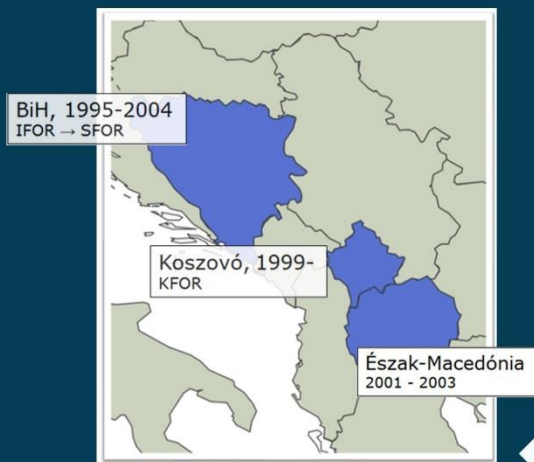
Molnár Anna
Puskás Tivadar Műszaki Szakkollégium

- Bevezetés
- Előzmények
- Bosznia-
Hercegovina
- Észak-Macedónia
- Koszovó
- Jelenlegi környezet
- Konklúzió

Az előadás felépítése

Bevezetés

- ▶ A térség stratégiai jelentősége a Szövetség számára
- ▶ Koszovó: legrégebbi aktív NATO művelet
- ▶ Ukrajnai háború óta az eddigi támogatás növelése

Előzmények

Az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének (NATO) megalakulása
1949-ben → elrettentő szerep

A nemzetközi biztonsági környezet változó körülményei → kilépés
a védelmi szerepkörből

- **Öbölháborús műveletek (1990-1991)**
  - Törökország támogatása
- **Szövetséges Jóindulat I&II műveletek**
  - segítségnyújtás a Szovjetunió felbomlását követő nemzetközi segélyakcióban
- **Agilis Dzsinn művelet (Libia)**
  - Légi-és földi megfigyelés biztosítása a Földközi-tenger

Bosznia- Hercegovina

1992-1995
A délszláv háború boszniai szakasza → a NATO felelősségének újragondolása a régióban
1995: Tudatos Erő művelet
Meggésett, de hatékony beavatkozás

Végrehajtó Erő (IFOR) és Stabilizációs Erő (SFOR)
A daytoni békeegyezmény katonai feladatainak elvárásokon felüli teljesítése, majd a művelet átadása (2004, EUFOR Althea)

Észak- Macedóni

1991
Békés függetlenedés, de a geostratégiai helyzetből adódó alacsony intenzitású konfliktus kialakulása

2001-2003
Három leszerelési művelet indítása, sikeresen demonstrálva Európa védelmi és biztonsági képességeit

Euroatlanti integráció
Folyamatos együttműködés a Szövetséggel délszláv háborúk során;
az ország névvitájának rendezését követően csatlakozás a NATO-hoz (2020)

Koszovó

1999: Szövetséges Erő

hadművelet

Megkésett, jogi alap nélküli beavatkozás

Koszovói Erők (KFOR)

A NATO legrégebbi, aktív műveleteként járul

hozzá Koszovó biztonságához

2008: Koszovó függetlenedése

A nemzetközi jelenlét átalakítása az országban, szoros

koordináció és együttműködés fontossága

Hosszútávú cél: fenntartható állapot létrehozása

Koszovóban és a Nyugat-Balkán egész térségében

Jelenlegi környezet

Orosz-Ukrán háború
hatásai

2022-es NATO Stratégiai
Koncepció

Érőművetésai nyugat
balkáni térség békéje és
stabilitása mellett

Magyar Honvédség 1 éves
KFOR kontingens
parancsnoki beosztása

KFOR: átállás az
elrettető jelenlétre

**KÖSZÖNÖM A
FIGYELMET!**

VÁROM SZÍVES KÉRDÉSEIKET!

**Burzán Anna: Liddell Hart vélekedései az ókori Hellász
katonai stratégiájáról**

Absztrakt

Előadásomban a kulcsszerep B. H. Liddell Hart legismertebb művéé, a Stratégia című kiadványé. Ennek bemutatásával célom, hogy a hallgatóság megismerhesse a teoretikus szemüvegén keresztül a közvetett stratégia alkalmazásának előnyeit az ókori Hellász csatáiban amellet, hogy rávilágítsak: a korszak kiválóan megalapozta a későbbi korok katonai stratégiai eszköztárát is. Választ kívánok adni továbbá arra is, hogy miért érvényes a következő közmondás: többet ésszel, mint erővel. Segítségünkre lesznek ebben a hellén hősök Miltiádész, Temisztoklész és természetesen Nagy Sándor személyében, akik nélkül mind a hadtörténelem, mind a stratégiai tanulmányok tárgy szegényebb lenne. Az ő manőverezéseik részletezésével szeretném kiemelni többek között, hogy miképp lehet okosan csatát nyerni, hogyan lehet az ellenséget hatékonyan összezavarni, illetve milyen eszközöket érdemes bevetni katonai célok elérésében. Az előadásom végén levonom majd a történetek fényében a következtetéseket, kiemelem, miket tanulhatunk az ókori stratégáktól, és mik azok az elemek, melyek a jövő háborúiban is tovább éltek a történelem folyamán.

Mindent összevetvén Basil Henry Liddell Hart maradéktalanul összefoglalta, hogy mit tanulhatunk az antik görög harcosoktól, és

mindenkinek, aki hasonló témában tevékenykedik (így stratégiai tanulmányokat folytatók, politikusok, miniszterek, honvédek, honvéd tisztjelöltek és természetesen az érdeklődők), napjainkig kiváló útravalóul szolgál könyve és az antikvitás hőstettei a jövőben.

Kulcsszavak: ókor, Hellász, közvetett megközelítés, stratégia

Liddell Hart vélekedései az ókori Hellász katonai stratégiájáról

Burzán Anna

Az előadás tartalma

01

Bevezetés

Pár szó Liddell Hart-ról, a
Stratégiáról és az antik
Hellásról

03

Konklúzió

Mit tanulhatunk Liddell Hart
gondolataiból?

02

A témáról bővebben

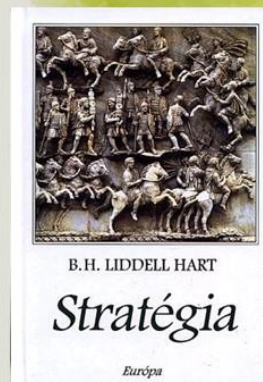
Három híres stratégia
bemutatása

Liddell Hart és a Stratégia

- Nagy-Britanniában tevékeny
- Első világháború: aktív szerepvállalás
- Innovációk a harcászati szintű gépesítésben
- Stratégia
  - Egyik legfontosabb műve
  - Gyakorlati tapasztalat: történelem
  - Közvetlen stratégia: maximum arra használható, hogy az elméleti gondolkodást az adott ügyről megalapozza
  - Közvetett stratégia: megtörtént gyakorlaton alapszik, ennek következtében sokkal értékesebb

Görög antikvitás

- Most vizsgált korszak: i. e. 490. – i. e. 333.
  - i. e. 490: Miltiádész és a maratóni csata
  - i. e. 480: Temisztoklész és a szalamiszi csata
  - i. e. 333: Nagy Sándor és az isszoszi csata

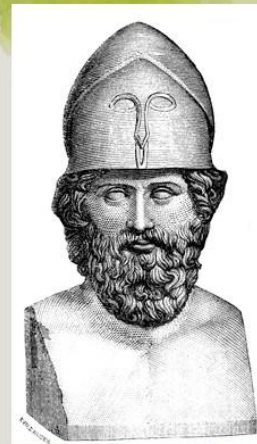
Miltiádész és a marathóni csata

- Perzsa támadási terv: Athén helyett Maratónnál várják meg a hoplitákat (nehézgyalogosokat), Athént pedig később, a tenger felől közelítik meg
- Görögök
  - Jobb felszerelés, perzsák visszavonulásának megakadályozása
  - Falanx , 2 vége megerősítve
  - A perzsa nyílzápor ellen védte őket erős páncélzatuk
  - Miltiádész: falanx központja visszahúzódik, a két szárny pedig bekeríti a perzsákat
- Miben állt a siker? KÖZVETETT STRATÉGIA
  - Optimális helyválasztás (mocsár: belefutadtak a perzsák)
  - Bekerítő manőver
  - Ellenség: hagyni kell őket maguk ellen dolgozni

Themisztoklész és a szalamiszi csata

- Themisztoklész ↔ Xerxész
- Görögök: hátrány: csapataikat Korinthoszig szorították vissza
- Themisztoklész: kockázatvállalás! KÖZVETETT STRATÉGIA
  - Csel: megadást színlel
  - Igazából becsalta a perzsákat a szorosba
  - Eredmény: a perzsa hajók feltorlódtak, káosz alakult ki, melyet kihasznála a hellén csapatok győzedelmeskedtek

Nagy Sándor és az isszoszi csata

- Nagy Sándor
  - Apja halála után ő öröklte apja, Fülöp örökségét, a Makedónia által leigázott poliszthalmazt és az azt körülvevő területeket
  - Ázsia felé kezd terjeszkedni
  - egyre kifinomultabban, mesteriebben halad a nyers közvetettből a kifinomult közvetlen stratégia felé: viadalai elején még a frontális támadások híve volt, bár hadászati előrehaladásainak vázlata már a kezdetektől fogva vadul váltakozó cikk cakk vonalak sorozata volt
- Isszoszi csata? Kivétel: KÖZVETLEN STRATÉGIA
  - III. Dareiosz ellen
  - A földrajzi adottságok a perzsáknak kedveztek, ezért Sándor LÉTSZÁMFÖLÉNNYEL vágta ki magát

Konklúzió

- Közvetett stratégia > közvetlen stratégia
  - Csak így érhetünk el tartós sikert
- Ész > erő
- Jó szervezés: kulcsfontosságú
- Cselek alkalmazása: nagyban megkönnyítik a győzelmet
  - Meglepés
  - Kiéheztezés
  - Összezavarás
  - bekerítés

Köszönöm a figyelmet!

Források

Irodalom

- B. H. Liddell Hart: *Stratégia*. Európa Könyvkiadó, Budapest, 2002.

Diasor és a képek

- www.slidesgo.com
- https://cdn.shopify.com/s/files/1/0584/1873/products/default_a73adf1e-a36e-4667-ae1c-375669f4fa4d.jpg?v=1652114853
- <https://europakiado.hu/content/2020/4/Product/300/163652f.gif>
- https://0701.static.prezi.com/preview/v2/lwvltnm26vl3p3tojbt23rupx6jc3sachvcdoazecef3dnitcq_3_0.png
- <http://s1.thingpic.com/images/fy/d6t4FARiWkYf3uMEE1wuDsPm.jpeg>
- https://live.staticflickr.com/65535/48576963992_e996406a46_b.jpg
- <https://www.worldhistory.org/img/r/p/500x600/1226.png?v=1643648403>
- <https://www.btk.elte.hu/media/35/bf/5fdfa05700a17fb7f1640f5cdd37af4e2b58191e9e66d3c0ad7d8ec90b3c/xerxes-thumb.jpg?v202011191744>
- https://i0.wp.com/www.palladion.hu/wp-content/uploads/2021/04/Alexander_the_Great_mosaic800.jpg?ssl=1

Válóczy Gyula Péter: Carl Schmitt Partizánelmélete

Korreferátum

Carl Schmitt partizánelméletével foglalkoztam a kutatásom során és annak gyakorlati megvalósulásával, amelyet elsősorban az orosz-ukrán háború kitörése előtti időszak kelet-ukrajnai fegyveres konfliktus során tapasztalható partizán-tevékenységekkel összefüggésben vizsgáltam. Előadásomban a háború, partizán és a hozzájuk kapcsolódó fogalmak pontos meghatározását követően Carl Schmitt partizánelméletének egy áttekintését fogalmaztam meg, majd a partizán-tevékenység különböző formáit tanulmányoztam, valamint a technológiai fejlődésnek köszönhetően megpróbáltam Carl Schmitt partizánelméletét kiterjeszteni a modern hadviselés különböző formáira. Egy kizárólagosan leíró kutatásról van szó, amelynek során az orosz politikai célok mellett az ukrán különleges erők partizán vagy partizánszerű tevékenységét vizsgáltam, illetve a modern harcászat legmeghatározóbb eszközét a drónokkal való partizán-tevékenység lehetőségeit.

Kulcsszavak: Carl Schmitt, Partizán, Partizánelmélet, Orosz Föderáció, Ukrajna

A háború új elméletének kezdetei

1808-1814 Ibériai háború.

Gerillahadsereg első találkozása reguláris haderővel.

A helyi terepviszonyok és a lakosság mind tényezővé vált.

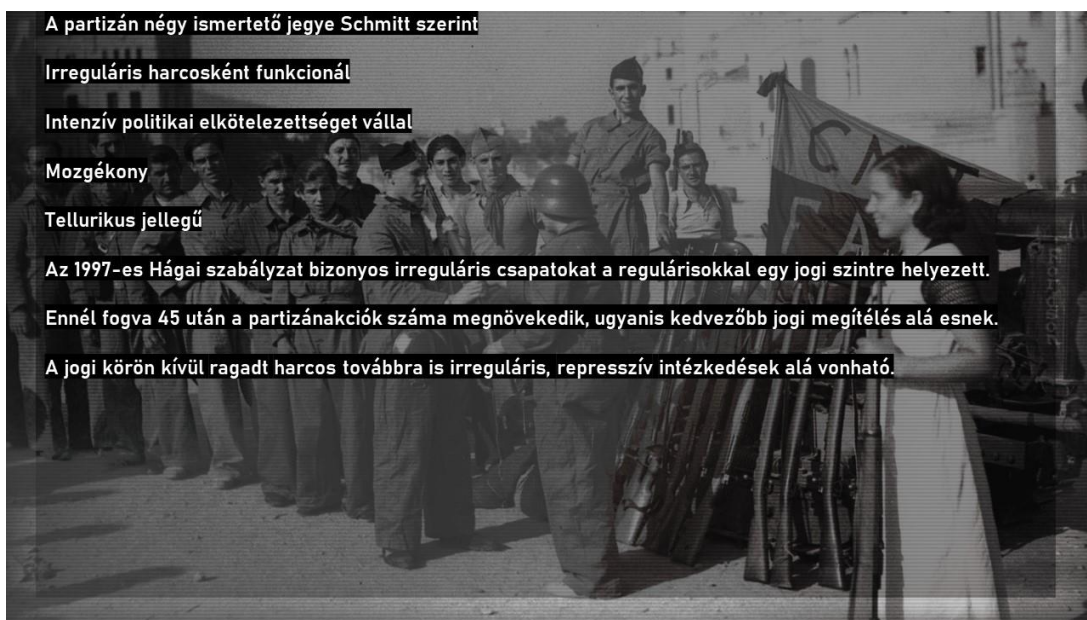
Guerra de guerillas.

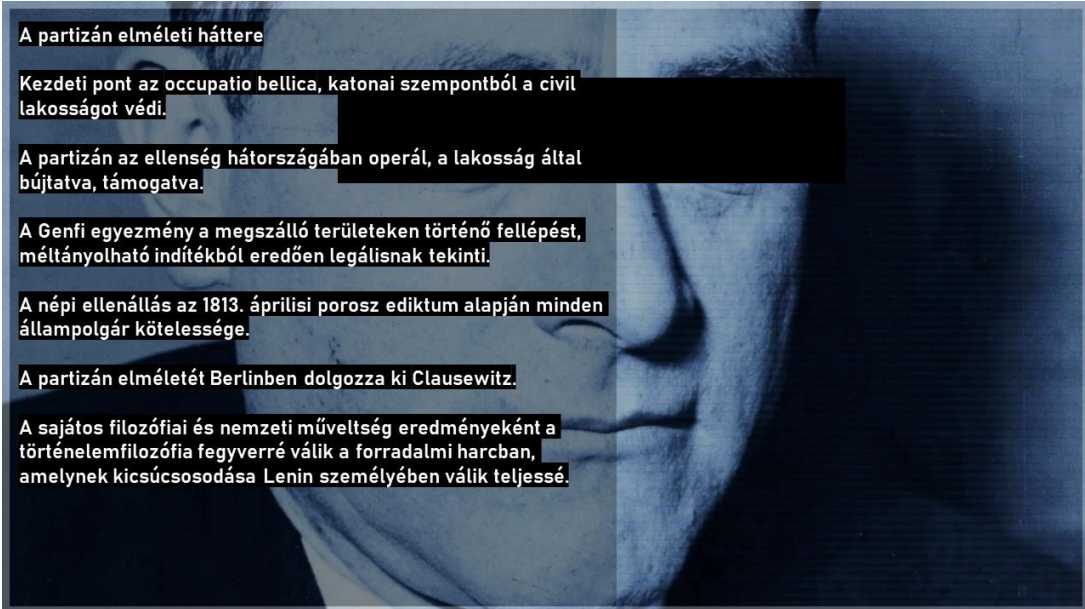
Megközelítőleg 50.000 partizán vett részt a harcokban.

A partizán egészen az Első világháborúig peremjelenség.

Kutatások a hadtudományban III. 2022

A partizán elméleti háttere

Kezdeti pont az *occupatio bellica*, katonai szempontból a civil lakosságot védi.

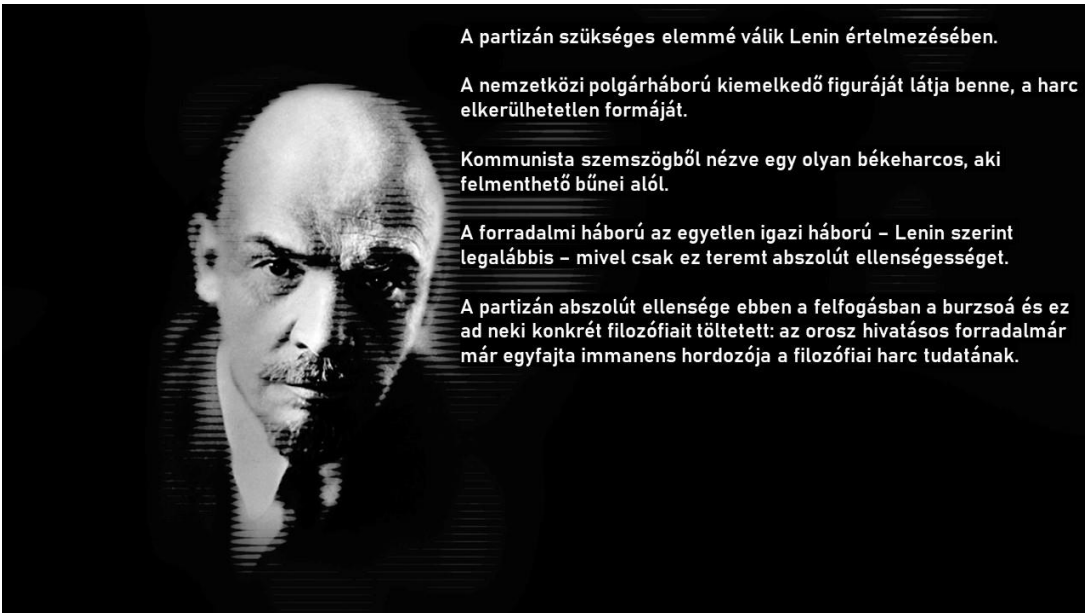
A partizán az ellenség hátszágában operál, a lakosság által bújtatva, támogatva.

A Genfi egyezmény a megszálló területeken történő fellépést, méltányolható indítékból eredően legálisnak tekinti.

A népi ellenállás az 1813. áprilisi porosz ediktum alapján minden állampolgár kötelessége.

A partizán elméletét Berlinben dolgozza ki Clausewitz.

A sajátos filozófiai és nemzeti műveltség eredményeként a történelemfilozófia fegyverré válik a forradalmi harcban, amelynek kicsúcsosodása Lenin személyében válik teljessé.

A partizán szükséges elemmé válik Lenin értelmezésében.

A nemzetközi polgárháború kiemelkedő figuráját látja benne, a harc elkerülhetetlen formáját.

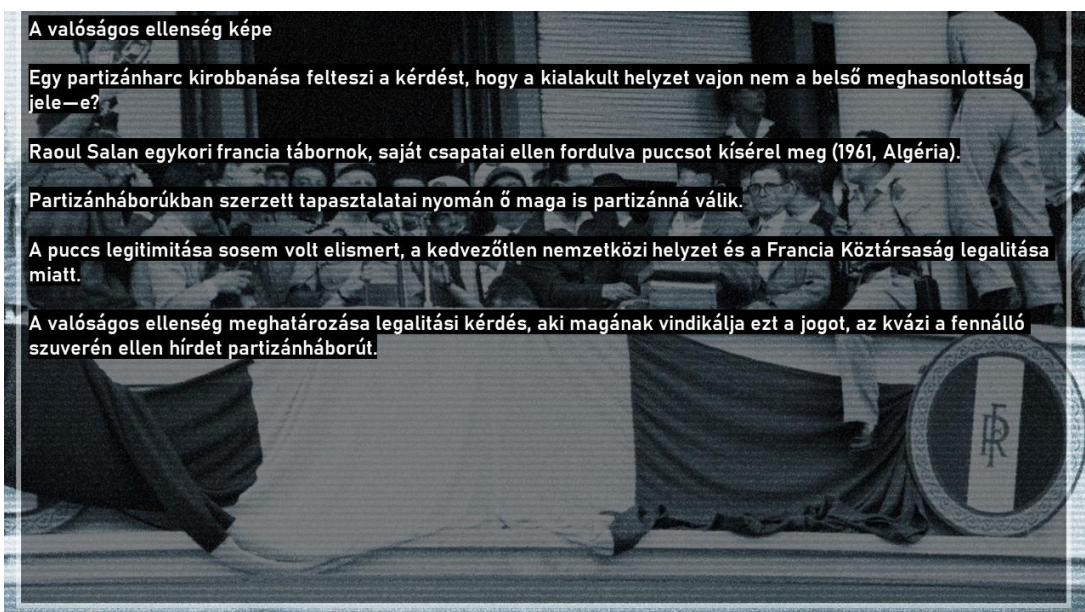
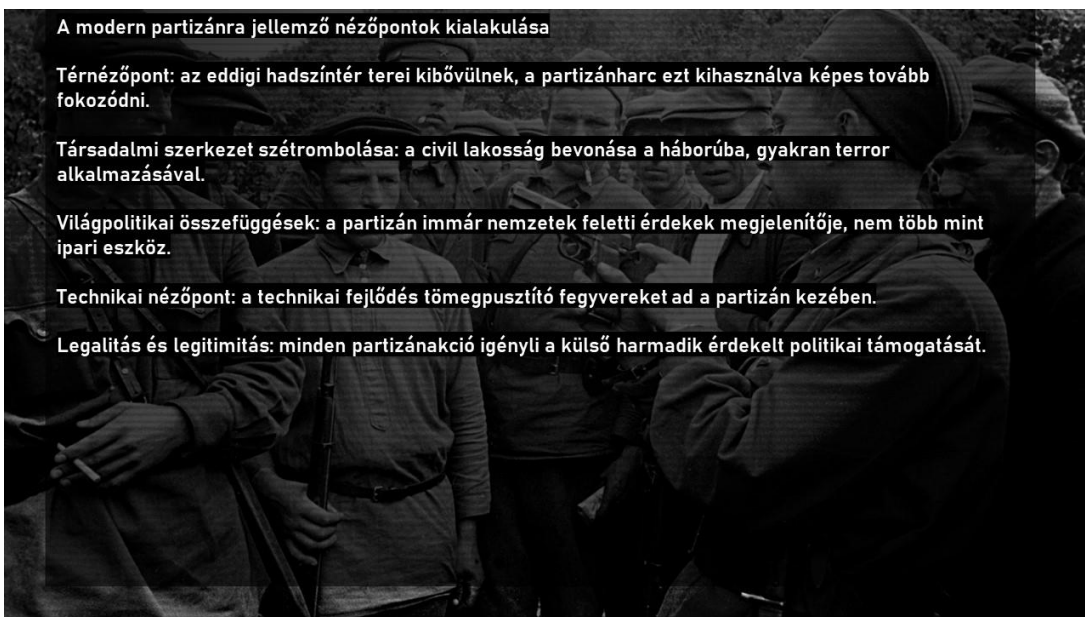
Kommunista szemszögből nézve egy olyan békeharcos, aki felmenthető bűnei alól.

A forradalmi háború az egyetlen igazi háború – Lenin szerint legalábbis – mivel csak ez teremt abszolút ellenségességet.

A partizán abszolút ellensége ebben a felfogásban a burzsoá és ez ad neki konkrét filozófiai töltetett: az orosz hivatásos forradalmár már egyfajta immanens hordozója a filozófiai harc tudatának.

Kutatások a hadtudományban III. 2022

Köszönöm a figyelmet

Források: CARL Schmitt: A politikai fogalma. Osiris, Pallas Stúdió, Attraktor, Budapest, [2002]. 103.-162. o.

Dub Máté: A hálózattudomány és az álhírek terjedésének kapcsolata konfliktusokban

Absztrakt

Kutatásom középpontjában a különböző álhírek terjedésének, és a dezinformációs műveleteknek a vizsgálata áll. A pontos meghatározások feltételeként előadásomban szeretném bemutatni a különböző terminológiai interpretációkat, valamint a hozzájuk kapcsolódó különbségeket és ellentmondásokat. A keleti szomszédunkban zajló háború – és az azt megelőző időszakban tapasztalható kibertérben zajló műveletek – sajnos iskolapéldái az információs hadviselés XXI. századi megjelenésének. Ezen műveletek szélesebb összefüggésben történő vizsgálatával számos, akár a jövőre vonatkozó következtetést is levonhatunk, és azokat több, az adott sajátosságok mentén meghatározott csoportban is vizsgálhatjuk. Ezen elemzések egyik legadekvátabb módja pedig módszertani szempontból a hálózat kutatás.

A hálózatelemzés segítségével összességében megállapítható az álhírek és dezinformációs műveletek kiindulópontja, célcsoportja, időbeli sajátossága, a terjedési korlátok, klaszterek kialakulása, illetve specializációs szempontból megállapítható, hogy a különböző kampányok elérnek-e az államok képviselőihez, s azoknak vannak-e valós politikai következményei, hatásai. Az információs műveletek tekintetében az álhírek és propaganda társadalmi viszonylatban történő megjelenésének, terjedésének hálózatelemzéssel történő

vizsgálatával olyan következtetések vonhatunk le, melyek kapcsán növelhető akár kollektív, társadalmi szinten is az immunitás ezen típusú műveletekkel szemben.

Kulcsszavak: kiberbiztonság, információs hadviselés, dezinformációs műveletek, álhírek, hálózatelemzés

NEMZETI
KÖSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDOVIKA

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

Új Nemzeti
Kiválóság Program

A HÁLÓZATTUDOMÁNY ÉS AZ ÁLHÍREK TERJEDÉSÉNEK KAPCSOLATA KONFLIKTUSOKBAN

Kutatások a Hadtudományban III. – 2022. 10. 30.

Dub Máté

Puskás Tivadar Műszaki Szakkollégium
Magyar Hadtudományi Társaság

Konzulens: Dr. Bányász Péter

Az előadás az Innovációs és Technológiai Minisztérium ÚNKP-22-2-I-NKE-79 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának szakmai támogatásával készült.

Előadás felépítése

1. Fogalmi meghatározások
2. Téma aktualitás
3. Információs hadviselés
4. Dezinformáció a konfliktusban
5. Tudományos probléma megfogalmazása
6. Módszertan és vizsgálandó szereplők, példák
7. Összegzés

A dezinformáció fogalmi meghatározása

- Álhírek (fake news) általános két főbb csoportja:
  1. Félretájékoztatás (misinformation)
  2. Dezinformáció (disinformation)
- Félretájékoztatás: Álhírek megosztása annak tudta nélkül, hogy az információ valótlan.
- Dezinformáció: Valótlan információk tudatos megosztása.
  - Motiváció lehet: gazdasági, politikai, katonai, stb.

Fogalmi meghatározás (EU)

- **Félretájékoztatás:** olyan hamis vagy félrevezető tartalom, amelyet káros szándék nélkül osztanak meg, ám hatásai ettől még lehetnek károsak, pl., ha az emberek jóhiszeműen megosztják a hamis információkat barátaikkal és családjukkal.
- **Dezinformáció:** olyan hamis vagy félrevezető tartalom, amelyet megtévesztés, illetve gazdasági vagy politikai haszonszerzés szándékával terjesztenek, és amely kárt okozhat a nyilvánosságnak.

Fogalmi meghatározás (EU)

- **Tájékoztatásbefolyásoló művelet:** hazai vagy külföldi szereplők arra irányuló összehangolt erőfeszítéseit jelenti, hogy egy célközönséget megtévesztő eszközökkel - többek között a független információforrások elfojtásával és dezinformációval – befolyásoljanak.
- **Információs térbe való külföldi beavatkozás:** olyan kényszerítő és megtévesztő erőfeszítések összessége, amelynek célja, hogy egy külföldi állami szereplő vagy ügynökei megzavarják és megakadályozzák az egyének politikai akaratának szabad kialakulását és kifejeződését

Hármas felosztás

1. **Félretájékoztatás** (misinformation): nem szándékos hibák, mint például pontatlan feliratok, dátumok, statisztikák vagy fordítások, vagy komolyan vett szatírák. A károkozás nem cél.
2. **Dezinformáció** (disinformation): koholt módon vagy szándékosan manipulált tartalom, létrehozott összeesküvés-elméletek vagy pletykák. A károkozás nem minden esetben cél.
3. **Káros információ** (malinformation): Magánjellegű információk szándékos közzététele személyes vagy vállalati, nem pedig közérdekből. A valódi tartalom kontextusának, dátumának vagy időpontjának szándékos megváltoztatása. Minden esetben károkozás a cél.

Téma aktualitása

- 2022. február 24. – Háború kitörése és hatásai...
- Előzmények:
  - Viktor Janukovics – 2013. november (EU társulási szerződés); „Majdan téri” tüntetéssorozat -> 2014. február 22.: elnökváltás.
  - 2014: Krím annektálása;
  - Donyecki- és Luhanszki Népköztársaságok kikiáltása.
- Fizikai / konvencionális hadviselés + hibrid (kiber)hadviselés.
- Dezinformációs műveletek:
  - Cél: saját lakosság és nemzetközi közösség meggyőzése az események számukra megfelelő interpretációjáról.

Információs hadviselés

- Információs környezetben;
- Információs képességek integrált, összehangolt és koordinált alkalmazására irányuló tevékenységek;
- Kognitív képességekkel közvetlenül, illetve technikai képességekkel közvetetten hatásokat gyakorolnak a műveletekben részt vevő célközönség szándékára, helyzetértelmezésére és képességeire.
- Célja: katonai műveletek információs környezetben való támogatása, amelyet a műveletek jellegétől, környezetétől, illetve célközönségétől függően az információs fölény és/vagy a befolyásoló hatások kialakításával lehet elérni.

Technikai és kognitív képességek

- Elektronikai hadviselés;
- (Számítógép-)Hálózati műveletek;
- Műveleti biztonság;
- Katonai megtévesztés;
- Lélektani műveletek;
- Civil-katonai együttműködés;
- Tömegtájékoztatás (+ kulcsfontosságú vezetők szerepe).

Dezinformáció a konfliktusban

- Használhatjuk összefoglaló fogalomként?
  - A hadviselő felek tudatos tevékenysége, vagy
  - Érdekek mentén képviselt álláspont.
- A **tudatosság** mindkét esetben közvetlenül jelen van.

Dezinformáció a konfliktusban

- Hosszú orosz „hadszintérelőkészítés”
  - (Rendszerváltás óta)
- Kontraproduktív / hibás eredmény?
  - Mik lehetnek az okok?
- Nemzetközi vélemény befolyásolása
  - Szövetségesek
- Nemzetközi kapcsolatok / doktrínák
- Gazdasági vonatkozás, hatások
- Katonai vonatkozás, hatások

Tudományos probléma megfogalmazása

- Vizsgálhatóak az előbbi kategóriák egy szélesebb összefüggésben?
- Vonható le következtetés a **múlt** dezinformációs kampányai, a **jelen** eseményei kapcsán a **jövőre** vonatkozóan?
- Hogyan interpretálják a különböző országok / társadalmi csoportok / média / stb. a különböző megközelítéseket, értelmezéseket?
- Hadviselő felek céljai a dezinformációs műveletekkel?

Módszertan

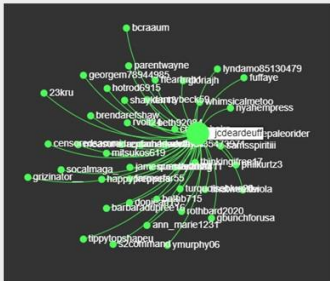
- Hálózatelemzés
- Social media text analysis
- Social network analysis

- Gephi / Netlytic

Főbb / vizsgálandó szereplők

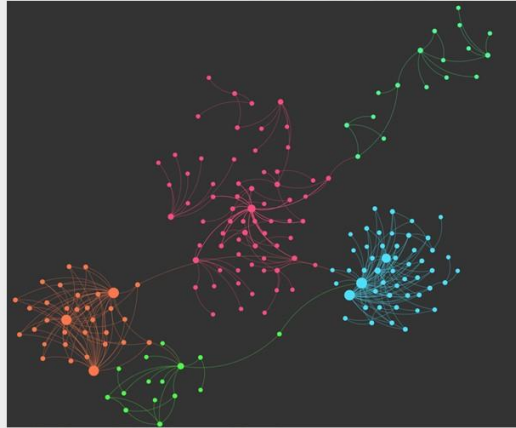
- Hadviselő felek
- EU / NATO
- BRICS / Független Államok Közössége (FÁK) / Sanghaji Együttműködési Szervezet
- Ellenérdekelt / ellenséges országok szimpatizáns csoportjai
- Politikai / társadalmi / közéleti csoportok, szereplők
- (Közösségi)média

Példa (I.) Északi Áramlat 1-2

- Véleménybuborékok (?) – Változatos interpretációk
- Eredményesség?

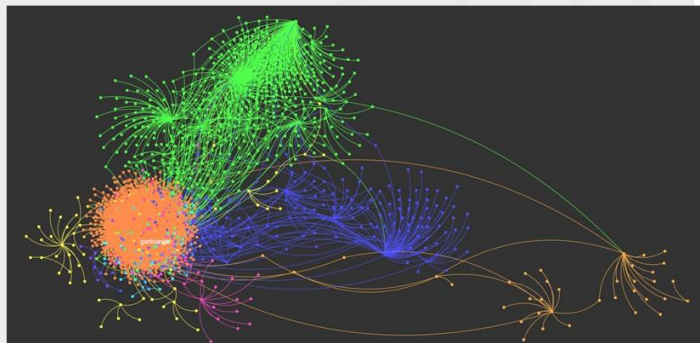
VS.

(saját szerkesztés; forrás: <https://netlytic.org/index.php/>)

Példa (II.) Orosz propagandatevékenység

- Terjedési intenzitás
- Eredményesség?
  - Független vagy ellenérdekelt országok belpolitikai megosztása?

(saját szerkesztés; forrás: <https://netlytic.org/index.php/>)

Összegzés

- Korreláció vizsgálata a dezinformációs műveletek és a
  - Katonai-,
  - Gazdasági-,
  - Politikai érdekek, célok;
  - Nemzetközi szereplők vonatkozásában.
- Műveletek hatékonyságának vizsgálata → Fejleszthető társadalmi szinten az „ellenálló” képesség?
  - Vannak ígéretes mintázatok?
  - Kapcsolódó releváns empirikus kutatások végzése.
- Magyarország helyzetének vizsgálata...

Felhasznált szakirodalom

- Haig Zsolt: *Információs műveletek a kibertérben*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018., ISBN 978-615-5945-05-2.
- Barabási Albert-László: *A hálózatok tudománya*, Libri Könyvkiadó Kft., 2017., ISBN: 9789633107874.
- Jason C. Young: Disinformation as the weaponization of cruel optimism: A critical intervention in misinformation studies. In: *Emotion, Space and Society*, 38., 2021. február. Doi: 10.1016/j.emospa.2020.100757.
- Jithesh Arayankalam és Satish Krishnan: Relating foreign disinformation through social media, domestic online media fractionalization, government's control over cyberspace, and social media-induced offline violence: Insights from the agenda-building theoretical perspective. In: *Technological Forecasting and Social Change*, 166., 2021. május. Doi: 10.1016/j.techfore.2021.120661.
- Rafał Kasprzyk: *Mathematical Models of Information Operations*. In: *Procedia Manufacturing*, 44., 2020., pp. 663–670. Doi: 10.1016/j.promfg.2020.02.242.
- Dobák, Imre. 2022. "A Dezinformáció – Napjaink Kiemelt Kihívása." *Katonai és hadijogi szemle*, 2022 (1): 93–124.

Kutatások a hadtudományban III.
2022

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLOGIAI
MINISZTERIUM

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

Uj Nemzeti
Kiválóság Program

PUSKÁS
TIVADAR

NEMZETI SZOLGÁLATI EGYESÜLET
LUDOVIKA

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!
VÁROM SZÍVES KÉRDÉSEIKET!

uni-nke.hu

Kutatások a Hadtudományban III. – 2022. 10. 30.

Szerzőink figyelmébe

Kiadványunk lehetőséget biztosít max. 40 ezer leütés (egy szerzői ív) terjedelemben – *elsősorban: távközlés, híradás, informatika, információvédelem, illetőleg hadtudományi és természettudományi témakörökben* – tanulmányok, szakcikkek magyar és idegen nyelvű megjelentetésére.

A cikknek tartalmaznia kell egy 2-5 soros absztraktot magyar és/vagy idegen nyelven.

A cikkek beküldése e-mailen a hhk_hirado_szakcsoport@uni-nke.hu címre lehetséges. A cikkek leadási határideje: folyamatos (megjelenés évente kétszer).

A megjelentetésre szánt cikkek csak a szerző(k) eddig máshol még meg nem jelent, saját önálló (társ szerzők esetében közös) írásműve(i) lehetnek. Az írásművekben lévő idézeteknek meg kell felelniük a szerzői jogról szóló hatályos jogszabályoknak. A megjelentetésre szánt írásművek csak nyílt (nem minősített) információkat és adatokat tartalmazhatnak. Ezek minősített voltát a szerkesztőbizottság nem vizsgálja, ennek felelőssége a cikk szerzőjét terheli.

A szerkesztőbizottság a megjelentetésre szánt írásműveket lektoráltatja. A szerkesztőbizottság fenntartja a jogot, hogy a megjelentetésre szánt és megküldött írásművet – *külön indoklás*

nélkül - megjelenésre alkalmatlannak ítélje. Az ilyen cikkeket nem küldi vissza, és nem őrzi meg.

A kiadványban lehetőség van idegen nyelvű cikkek megjelentetésére. Az idegen nyelven megjelentetésre szánt írásművek nyelvi lektorálása a szerzőt terheli.

Minden kéziratához elektronikusan is mellékelni kell egy kitöltött "Kéziratbeküldési űrlap"-ot, és egy "Copyright átruházási űrlap"-ot. Mindkét űrlapot ki kell nyomtatni és alá kell írni (többszerzős cikk esetében minden szerzőnek!), majd a kinyomtatott és aláírt űrlapokat faxon (fax szám: +36-1-432-9025), vagy postai úton levélben (levélcím: Hírvillám Szerkesztőség, 1581. Budapest Pf.: 15.) is meg kell küldeni a szerkesztőségnek. Ezek hiányában a cikkeket a szerkesztőség nem lektoráltatja és nem jelenteti meg!

Az űrlapok a szerkesztőségnél szerezhetők be.

Megjelent az NKE HHK Híradó Tanszék gondozásában

www.comconf.hu
www.puskashirbaje.hu

HU ISSN 2061-9499

***

NKE HHK Híradó Tanszék
1101 Budapest, Hungária krt. 9-11.
1581 Budapest, Pf. 15.
+36 1 432 9000 (29-407 mellék)